

KGP.430.011.2020

Nr ewid. 189/2020/P/20/013/KGP

Informacja o wynikach kontroli

**DZIAŁALNOŚĆ
WYBRANYCH INSTYTUCJI KONTROLNYCH
WOBEC MIKRO-, MAŁYCH
I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW**

DEPARTAMENT GOSPODARKI,
SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Informacja o wynikach kontroli

Działalność wybranych instytucji kontrolnych wobec mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

p.o. Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Maciej Maciejewski

Akceptuję:

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Tadeusz Dziuba

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia

19.01.2021

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW, SKRÓTOWCÓW I POJĘĆ.....	4
1. WPROWADZENIE.....	6
2. OCENA OGÓLNA	11
3. SYNTEZA.....	13
4. WNIOSKI.....	15
5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	19
5.1. Ewidencja przedsiębiorców podlegających kontroli, planowanie i inicjowanie zadań kontrolnych.....	19
5.1.1. Ewidencja przedsiębiorców podlegających kontroli.....	19
5.1.2. Planowanie i inicjowanie zadań kontrolnych.....	25
5.2. Wykonywanie działań kontrolnych wobec przedsiębiorców	33
5.2.1. Kontrole przeprowadzane przez urzędy miejskie	35
5.2.2. Kontrole przeprowadzane przez powiatowe inspektoraty weterynarii	43
5.2.3. Kontrole przeprowadzane przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska	48
6. ZAŁĄCZNIKI.....	52
6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe.....	52
6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno-ekonomicznych.....	55
6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności	79
6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	80
6.5. Stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do informacji o wynikach kontroli	81
6.6. Opinia Prezesa NIK do stanowiska Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	83

Wykaz stosowanych skrótów, skrótowców i pojęć

BIP	Biuletyn Informacji Publicznej;
GIOŚ	Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
GLW	Główny Lekarz Weterynarii;
IOŚ	Inspekcja Ochrony Środowiska;
IW	Inspekcja Weterynaryjna;
KAS	Krajowa Administracja Skarbowa;
Kpa	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. <i>Kodeks postępowania administracyjnego</i> (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.);
m.st. Warszawa	miasto stołeczne Warszawa
mały przedsiębiorca	przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki: a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 milionów euro – i który nie jest mikroprzedsiębiorcą;
mikroprzedsiębiorca	przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki: a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro;
MSP	mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy;
PIW	powiatowa inspekcja weterynaryjna;
PLW	powiatowy lekarz weterynarii;
Prawo przedsiębiorców	Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. <i>Prawo przedsiębiorców</i> (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, ze zm.), obowiązująca od 30 kwietnia 2018 r.;
REGON	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej, prowadzony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego;
średni przedsiębiorca	przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki: a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro – i który nie jest mikroprzedsiębiorcą ani małym przedsiębiorcą;

uosdg	ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. <i>o swobodzie działalności gospodarczej</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.), obowiązująca do 29 kwietnia 2018 r.;
ustawa o IOS	ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. <i>o Inspekcji Ochrony Środowiska</i> (Dz. U. z 2020 r. poz. 995, ze zm.);
ustawa o IW	ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. <i>o Inspekcji Weterynaryjnej</i> (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557, ze zm.);
ustawa o transporcie	ustawa z dnia 6 września 2001 r. <i>o transporcie drogowym</i> (Dz. U. z 2019 r. poz. 2140, ze zm.);
ustawa o utrzymaniu czystości	ustawa z dnia 13 września 1996 r. <i>o utrzymaniu czystości i porządku w gminach</i> (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.);
ustawa o wodzie i ściekach	ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. <i>o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków</i> (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437, ze zm.);
ustawa o wychowaniu w trzeźwości	ustawa z dnia 26 października 1982 r. <i>o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi</i> (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.);
WIOS	wojewódzki inspektor ochrony środowiska;
WLW	wojewódzki lekarz weterynarii.

1. WPROWADZENIE

Pytanie definiujące cel główny kontroli

Czy działania instytucji kontrolnych podejmowane wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców były prawidłowe?

Pytania definiujące cele szczegółowe kontroli

1. Czy działania jednostki w zakresie ewidencjonowania podmiotów gospodarczych, planowania i podejmowania zadań kontrolnych zapewniały realizację praw i obowiązków organu w zakresie kontroli prawidłowości działania przedsiębiorców?
2. Czy przeprowadzane przez organ kontroli działania kontrolne zapewniały poszanowanie praw przedsiębiorców?

Jednostki kontrolowane

dziewięć urzędów gmin
pięć wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska
pięć powiatowych inspektoratów weterynarii

Jednostki objęte badaniem kwestionariuszowym

508 przedsiębiorców

Okres objęty kontrolą 2016–2020 (I kw.)

W latach 2008–2018 systematycznie wzrastała liczba przedsiębiorstw działających na rynku polskim, w szczególności mikroprzedsiębiorców. Według raportu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości¹ w 2008 r. w Polsce było 1,86 mln przedsiębiorców niefinansowych², a w 2018 r. liczba ich wzrosła do 2,15 mln przedsiębiorców, tj. o 15,5%. Według REGON w 2018 r. zarejestrowano 393 tys. nowych przedsiębiorstw, wykreślono natomiast 332 tys., w 2019 r. było to odpowiednio 379 tys. i 227 tys. W latach 2008–2018 liczba firm nowo powstałych była wyższa niż zlikwidowanych, z wyjątkiem lat 2009 i 2011, kiedy gospodarka wyraźnie zwolniła.

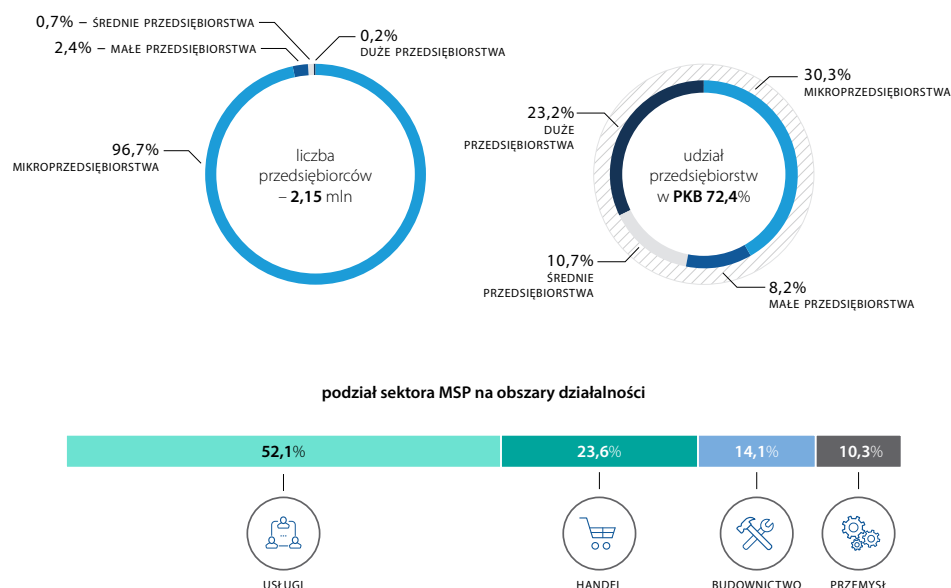
Przeważającą większość (99,8%) przedsiębiorstw w Polsce, stanowi sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, wśród których najliczniejszą grupą (ponad 96%) są mikroprzedsiębiorstwa. Na przestrzeni ostatnich lat nastąpił wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw. W 2018 r. było ich 2,08 mln, tj. o 3,73% więcej niż w 2017 r. i o 16,3% więcej niż w 2008 r.

W 2018 r. w Polsce było 52,7 tys. małych firm, które stanowiły 2,5% polskiego sektora przedsiębiorstw. Na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest spadek liczby małych firm z wyjątkiem lat 2013–2014, kiedy to zanotowano rekordową liczbę ponad 59 tys. W 2018 r. było ich o 2% mniej niż rok wcześniej.

Średnie firmy w liczbie 15,2 tys. w 2018 r. stanowiły 0,7% polskiego sektora przedsiębiorstw. Na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest spadek liczby średnich firm, w 2018 r. było ich mniej o 0,7% w porównaniu z 2017 r. oraz o 5,6% mniej niż w 2008 r.

Infografika nr 1

Struktura przedsiębiorców w Polsce i ich udział w tworzeniu PKB w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych GUS.

¹ Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Warszawa 2020 r.

² Przedsiębiorstwa niefinansowe – jednostki, których główną działalnością jest produkcja i obrót dobrami lub świadczenie usług niefinansowych (<https://www.nbp.pl/statystyka/sprawozdawczosc/form/Instrukcja-wypelniania-formularzy-sprawozdawczych-statystyka-standow-17.09.2018.pdf> [stan na 28 kwietnia 2020 r.]).

Najwięcej firm sektora MSP działa w usługach (52,1%) i handlu (23,5%). Co ósma firma prowadziła działalność w budownictwie (14,1%), a co dziesiąta w przemyśle (10,3%).

Sektor przedsiębiorstw wytwarza blisko trzy czwarte wartości PKB (72,3%)³, przy czym sektor MSP generuje co drugą złotówkę PKB (49,2%). Największy udział w tworzeniu PKB (30,3%) mają mikroprzedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa małe wytwarzają 8,2% PKB a średnie 10,7%.

Ponadto sektor przedsiębiorstw istotnie wpływa na rynek pracy, w którym na koniec 2018 r. pracowało prawie 10 mln osób, w tym w przedsiębiorstwach sektora MSP pracowało ponad 6,8 mln osób (68% pracujących w przedsiębiorstwach); ponad 4 mln osób w mikroprzedsiębiorstwach, 1,6 mln w średnich firmach i 1,1 mln w małych firmach.

Każdy przedsiębiorca, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności podlega kontroli czy działa on zgodnie z prawem. Kontrole mogą być prowadzone na ogólnych zasadach, określonych w przepisach *uosdg*, a od 30 kwietnia 2018 r. *Prawa przedsiębiorców*, albo na zasadach określonych w szczegółowych przepisach.

W zależności od rodzaju wykonywanej działalności, przedsiębiorcę mogą skontrolować różne organy, w tym w szczególności: organ udzielający koncesji lub zezwoleń na określony typ działalności, organ prowadzący rejestr działalności regulowanej, Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Ochrony Środowiska, Państwowa Inspekcja Sanitarna (Sanepid), Państwowa Inspekcja Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Urząd Skarbowy, Urząd Celno-Skarbowy, Inspekcja Handlowa, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Straż Graniczna, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Państwowa Straż Pożarna.

Od 30 kwietnia 2018 roku obowiązuje tzw. *Konstytucja Biznesu*. Składają się na nią ustawy uchwalone przez Sejm w dniu 6 marca 2018 r.:

- *Prawo przedsiębiorców*,
- Przepisy wprowadzające ustawę – *Prawo przedsiębiorców* oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej⁴,
- *Ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców*⁵,
- *Ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy*⁶,
- *Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*⁷.

³ Dane za 2017 r.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 650.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 648.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1291, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1079, ze zm.

Prawo przedsiębiorców wprowadziło w relacjach przedsiębiorca-urzędnik następujące zasady:

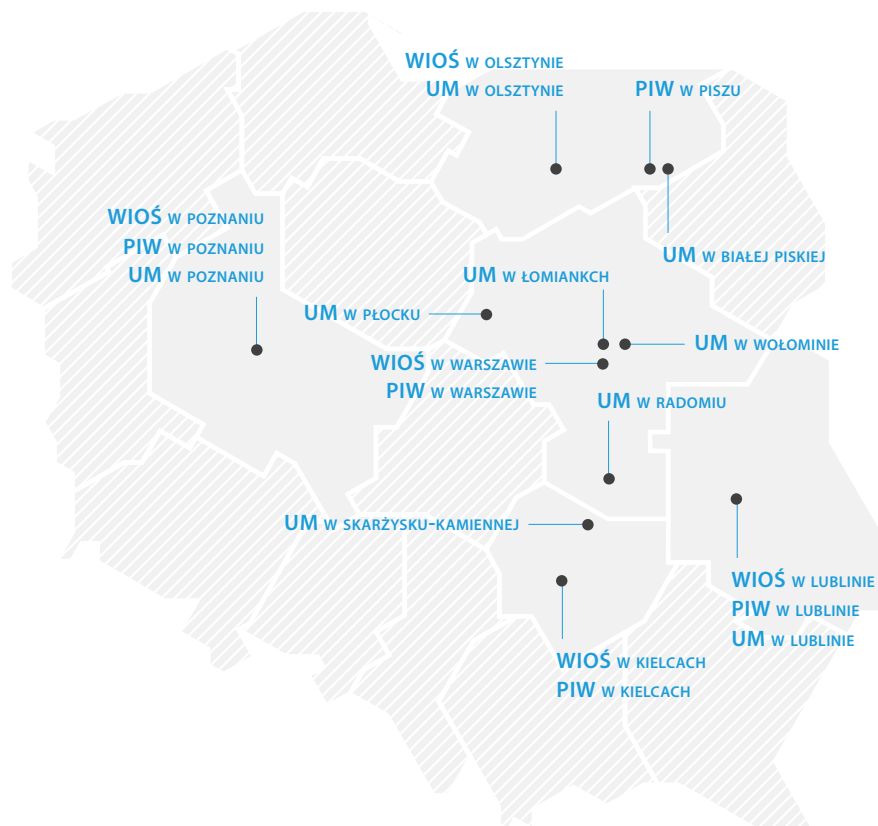
- co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone (art. 8); przedsiębiorca może prowadzić biznes w sposób wolny, jeśli nie łamie wskazanych wyraźnie w prawie zakazów lub ograniczeń;
- domniemanie uczciwości przedsiębiorcy, rozstrzyganie wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy (art. 10); przedsiębiorca nie musi udowadniać swojej uczciwości, wątpliwości co do okoliczności konkretnej sprawy mają być rozstrzygane na korzyść przedsiębiorcy;
- przyjazna interpretacja przepisów (art. 11); niejasne przepisy mają być rozstrzygane na korzyść przedsiębiorców;
- zasada proporcjonalności (art. 12); oznaczająca, że urząd nie może nakładać na przedsiębiorcę nieuzasadnionych obciążeń, np. nie może żądać dokumentów, którymi już dysponuje.

W *Prawie przedsiębiorców* zachowano zamieszczone w uosdg przepisy o kontroli działalności gospodarczej dotyczące w szczególności: obowiązku planowania i przeprowadzania kontroli po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa (art. 47); uprzedniego uprzedzania przedsiębiorców o kontrolach (art. 48); zakazu podejmowania i prowadzenia więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy, z określonymi wyjątkami (art. 54); ustalenia czasu trwania wszystkich kontroli organu kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym (art. 55); zakazu ponownej kontroli (art. 58); sprzeciwów przedsiębiorców wobec kontroli i ich załatwiania (art. 59). Zachowano również wprowadzoną 1 stycznia 2017 r. instytucję skargi do sądu administracyjnego na przewlekłe prowadzenie kontroli (art. 59 ust. 14 i 15).

Ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców wprowadziła powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, który może np. wnioskować do ministrów o wydanie objaśnień najbardziej skomplikowanych przepisów i interweniować w sprawie łamania prawa przedsiębiorców.

W przestrzeni publicznej wielokrotnie pojawiały się informacje o uciążliwości licznych kontroli i problemach przedsiębiorców występujących w związku z prowadzonymi u nich kontrolami. Obszar kontroli został zaproponowany przez Sejmową Komisję Gospodarki i Rozwoju.

Z uwagi na liczbę podmiotów kontrolowanych przez uprawnione organy oraz liczbę oddziałów podległych danemu organowi, kontrolą objęte zostały urzędy gmin, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska i powiatowe inspektoraty weterynarii. W kontroli założono, że w odniesieniu do kontrolowanych jednostek zostanie dokonana ocena realizacji zadań dotyczących planowania i przeprowadzania kontroli u przedsiębiorców sektora MSP.

Źródło: opracowanie własne NIK.

Objęte kontrolą jednostki, urzędy miejskie⁸, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska⁹ i powiatowe inspektoraty weterynarii¹⁰, w poszczególnych rodzajach były między sobą różnicowane co do obszaru, na którym działały, liczby mieszkańców, podmiotów prowadzących działalność na obszarze ich działania oraz podmiotów, wobec których prowadziły działania kontrolne.

Spośród dziewięciu urzędów miejskich, w których przeprowadzono kontrole, największymi były urzędy w Poznaniu (534,2 tys. mieszkańców) i Lublinie (320,7 tys. mieszkańców). W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej w miastach tych na koniec 2019 r. zarejestrowanych było 115,4 tys. i 46,2 tys. podmiotów. Najmniejszymi urzędami miejskimi były Urząd Miejski w Białej Piskiej (11,6 tys. mieszkańców, 576 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych) oraz Urząd Miejski w Łomiankach (27,2 tys. mieszkańców, 6,2 tys. zarejestrowanych podmiotów).

⁸ Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miejski w Wołominie, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miasta Olsztyna, Urząd Miejski w Białej Piskiej, Urząd Miasta Poznania.

⁹ Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska w Warszawie, Kielcach, Lublinie, Olsztynie i Poznaniu.

¹⁰ Powiatowe Inspektoraty Weterynarii w Warszawie, Kielcach, Lublinie, Piszczu i Poznaniu.

Na obszarach objętych działaniem kontrolowanych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, według rejestru REGON zarejestrowanych było od 116,5 tys. podmiotów (świętokrzyski WIOŚ) do 854,5 tys. podmiotów (mazowiecki WIOŚ).

W przypadku powiatowych inspektoratów weterynarii objętych kontrolą najmniejszymi były PIW w Piszczu, którego obszarem działania był powiat piski (według rejestru REGON 4,4 tys. podmiotów) oraz PIW w Kielcach obejmujący obszar miasta Kielce i powiatu kieleckiego (według REGON 47,1 tys. podmiotów). Największym inspektoratem był PIW w Warszawie, którego obszar działania obejmował m.st. Warszawa i powiat wołomiński (według REGON na obszarze tym zarejestrowanych było 489,7 tys. podmiotów).

2. OCENA OGÓLNA

Działania instytucji kontrolnych podejmowane wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców, co do zasady były prawidłowe. Jednakże w latach 2016–2020 nie wszyscy burmistrzowie lub prezydenci miast wykorzystali przysługujące im uprawnienia do kontroli przedsiębiorców, którym wydali pozwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej lub zostali ujęci przez nich w rejestrze działalności regulowanej. Niekorzystanie przez burmistrzów lub prezydentów z uprawnień do kontroli przedsiębiorców skutkowało tym, że niektóre obszary działalności gospodarczej pozostawały poza rzetelnym nadzorem. Z drugiej strony nie wszystkie prawa przedsiębiorców były przestrzegane przez podmioty ich kontrolujące.

Kontrola NIK wykazała, że działania instytucji kontrolnych w zakresie ewidencjonowania podmiotów gospodarczych, planowania i podejmowania zadań kontrolnych, w większości, zapewniały realizację obowiązków i ich praw w zakresie kontroli prawidłowości działania przedsiębiorców. Urzędy miasta miały wiedzę o podmiotach podlegających ich kontroli, ponieważ na bieżąco prowadziły rejestry wydanych i cofniętych zezwoleń na działalność gospodarczą oraz rejestry działalności regulowanej. PIW i WIOŚ również posiadały informacje dotyczące liczby podmiotów podlegających ich kontrolom.

W większości urzędów miejskich w procesie planowania kontroli przedsiębiorców dochowywano obowiązku przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa, jednak ich przeprowadzenie nie było dokumentowane. Tylko w jednym urzędzie i tylko w jednym obszarze działalności gospodarczej stwierdzono udokumentowanie przeprowadzonej analizy. Wynikało to z faktu, że burmistrzowie i prezydenci miast w większości nie opracowali zasad przeprowadzania tej analizy. Stanowiło to naruszenie obowiązujących od 1 stycznia 2017 r. przepisów art. 78a ust. 1 *uosdg*, a następnie od 30 kwietnia 2018 r. art. 47 ust. 1 *Prawa przedsiębiorców*. Natomiast w PIW i WIOŚ sporządzenie planów kontroli oraz przeprowadzenie kontroli doraźnych poprzedzone było przeprowadzeniem analiz ryzyka. Analizy te przeprowadzane były w oparciu o wytyczne i instrukcje opracowane przez organy wyższego rzędu.

Burmistrzowie i prezydenci miast z opóźnieniem, od dwóch do 43 miesięcy, zamieszczali na stronach internetowych Biuletynów Informacji Publicznej schematy procedur lub procedury kontroli, co stanowiło naruszenie art. 47 ust. 3 *Prawa przedsiębiorcy* (wcześniej art. 78a ust. 3 *uosdg*).

Burmistrzowie i prezydenci miast nie skorzystali z prawa kontroli przedsiębiorców we wszystkich obszarach działalności, które dawały im ustawa *o wychowaniu w trzeźwości* oraz ustawa *o utrzymaniu czystości*. Obszarem działalności gospodarczej, który nie był w ogóle skontrolowany w latach 2016–2019, była działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz prowadzenia grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych. Jednym z powodów braku kontroli tych przedsiębiorców był fakt, że działalność taka prowadzona była przez jednostki podlegające urzędom miasta lub przez przedsiębiorców, z którymi urzędy miejskie miały podpisane umowy na świadczenia usług w tym zakresie. Sporadycznie przeprowadzane kontrole, nie były prowadzone na zasadach *Prawa przedsiębiorców*. Koncentrowały się one na przestrzeganiu przez przedsiębiorców przepisów zawartej umowy a nie na zgodności prowadzonej działalności z posiadanym zezwoleniem. Takie podejście do kontroli, zdaniem NIK, może skutkować (w skrajnych wypadkach) sankcjonowaniem łamania przepisów prawa. Innym obszarem, który był rzadko kontrolowany przez urzędy miejskie była działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Kontrole takie prowadzone były tylko przez dwa urzędy miejskie. W czterech miastach nie podejmowano cyklicznej kontroli podmiotów prowadzących usługi przewozów regularnych

Działania instytucji kontrolnych podejmowane wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców, co do zasady były prawidłowe.

lub przewozów osób taksówkami, co było niezgodne z art. 84 ust.2 ustawy *o transporcie*, stanowiącym że kontrole przewoźników drogowych przeprowadza się co najmniej raz na pięć lat.

Zasadniczo przeprowadzane działania kontrolne zapewniały poszanowanie praw przedsiębiorców. Urzędy miejskie, PIW i WIOŚ przeprowadzały kontrole przedsiębiorców z zachowaniem zasad określonych w *Prawie przedsiębiorców*. Nie stwierdzono nieprawidłowości odnoszących się do praw przedsiębiorców, w szczególności dotyczących zawiadamiania o zamiarze przeprowadzenia kontroli, terminów rozpoczynania kontroli oraz czasu jej trwania, ograniczeń dotyczących równoczesnego przeprowadzania kontroli, jak również wielokrotnych kontroli przedsiębiorców w ciągu roku. Stwierdzone nieprawidłowości w urzędach miasta o charakterze formalnym dotyczyły głównie przeprowadzania kontroli na podstawie upoważnień ogólnych nie spełniających wymogów określonych w art. 49 ust. 7 *Prawie przedsiębiorców*. Nieprawidłowości w kontrolach PIW i WIOŚ przeważnie dotyczyły kwestii formalnych, nie wpływających na brak poszanowania praw przedsiębiorców.

3. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI

Burmistrzowie i prezydenci miast prowadzili rejestry wydanych i cofniętych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie:

- sprzedaży napojów alkoholowych;
- ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, prowadzenia grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych;
- opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych;
- wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką oraz wykonywania przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych w krajowym transporcie drogowym;
- zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

Organy kontroli prawidłowo prowadziły rejestry podmiotów/przedsiębiorców podlegających ich kontroli

Ponadto prowadzili rejestry działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, spełniające wymagania określone w *Prawie przedsiębiorców*. W przypadkach rejestrów zezwoleń wydanych na podstawie ustawy o *utrzymaniu czystości* oraz ustawy o *wodzie i ściekach* były one prowadzone w wymaganej formie elektronicznej. Rejestry pozostałych zezwoleń prowadzone były w formie elektronicznej lub tradycyjnej papierowej.

Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska prowadzili rejestry podmiotów nadzorowanych z wykorzystaniem Informatycznego Systemu Kontroli, który opracowany został przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Powiatowi lekarze weterynarii do ewidencji podmiotów podlegających kontroli inspekcji weterynaryjnej wykorzystywali bazę danych Głównego Lekarza Weterynarii. [str. 19–25]

Burmistrzowie i prezydenci miast w większości (pięciu z dziewięciu skontrolowanych) nie opracowali zasad przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, do czego byli zobowiązani od 1 stycznia 2017 r. przepisami *uosdg* a od 30 kwietnia 2018 r. *Prawem przedsiębiorców*. W przypadku opracowania takich zasad, z reguły stanowiły one część procedur kontroli wybranych obszarów działalności gospodarczej. Tylko jeden urząd miejski posiadał takie procedury w postaci jednolitego dokumentu. [str. 25–26]

Burmistrzowie/prezydenci miast nie opracowywali zasad przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa

PLW i WIOŚ nie opracowywali zasad przeprowadzania analiz prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez podmioty podlegające kontroli. Niemniej jednak stosowali się do zaleceń lub zasad prowadzenia analizy ryzyka opracowanych przez organy wyższego rzędu. [str. 27]

PLW oraz WIOŚ w analizach naruszenia prawa wykorzystywali instrukcje organów nadrzędnych

Nie wszystkie skontrolowane podmioty przestrzegały realizacji obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 3 *Prawa przedsiębiorcy* w (wcześniej art. 78a ust. 3 *uosdg*) stanowiącego, że organ kontroli zamieszcza w BIP ogólny schemat kontroli wynikający z przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Obowiązek ten, w pełni lub częściowo, zrealizowany został w siedmiu spośród dziewięciu skontrolowanych urzędów miejskich. Wymóg zamieszczania ogólnych schematów procedur przez organ kontroli, wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast był on zrealizowany przez władze

Schematy procedur kontroli były zamieszczane w BIP z opóźnieniem

miast z opóźnieniem od kilku miesięcy do kilku lat. W trzech urzędach miejskich schematy takich procedur zostały zamieszczone w BIP w trakcie kontroli NIK.

Spośród pięciu skontrolowanych PIW, ogólne schematy procedur zamieszczone zostały na stronie internetowej BIP tylko jednego inspektoratu i to z opóźnieniem wynoszącym rok i dziewięć miesięcy od wprowadzenia tego obowiązku art. 78a ust. 3 *uosdg*. Natomiast obowiązek ten był przestrzegany przez WIOŚ. Niemniej jednak, schematy te zostały zamieszczone w marcu 2017 r. czyli trzy miesiące po terminie. [str. 27–30]

UM nie sporządzały planów kontroli wszystkich rodzajów przedsiębiorców a sporządzone plany kontroli nie posiadały udokumentowanej analizy ryzyka

W żadnym ze skontrolowanych urzędów miejskich nie sporządzano planów kontroli obejmujących wszystkie rodzaje działalności przedsiębiorców, w zakresie zgodności prowadzonej działalności z udzielonym zezwoleniem lub kontroli przedsiębiorców ujętych w rejestrze działalności regulowanej, w zakresie spełnienia wymagań umożliwiających prowadzenie określonej działalności. Planując kontrole przedsiębiorców wybranych obszarów działalności gospodarczej, urzędy miast wprawdzie przeprowadzały analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej – do której przeprowadzenia były zobowiązane art. 78a ust. 1 *uosdg* od dnia 1 stycznia 2017 r., a art. 47 ust. 1 *Prawa przedsiębiorców* od 30 stycznia 2018 r. – jednakże ich nieprzeprowadzenie w stosunku do części obszarów kontrolnych stwierdzono w dwóch miastach. Urzędy miasta nie dokumentowały przeprowadzonych analiz. Tylko w jednym urzędzie i tylko w jednym obszarze działalności gospodarczej stwierdzono udokumentowanie analizy. [str. 30–33]

Urzędy miejskie nie kontrolowały wszystkich obszarów działalności gospodarczej

Kontrole przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu przeprowadzane były przez komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, którym burmistrzowie i prezydenci miast powierzyli wykonywanie tych zadań¹¹. Sześć urzędów miejskich, spośród dziewięciu skontrolowanych przez NIK, prowadziło kontrolę przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie krajowego transportu drogowego. Natomiast kontrole przedsiębiorców opróżniających zbiorniki bezodpływowe prowadziły tylko dwa urzędy miejskie. Żaden z pięciu urzędów miejskich – w których wydano zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych – nie przeprowadził kontroli na zasadach określonych w *Prawie przedsiębiorców* w odniesieniu do przedsiębiorców, którym wydano takie zezwolenia. W odniesieniu do tych przedsiębiorców były przeprowadzane jedynie kontrole realizacji umów na świadczenie dla miasta usług w powyższym zakresie. W okresie objętym kontrolą tylko jeden urząd miejski przeprowadził jedną kontrolę przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Sytuacja ta spowodowana była faktem, że na terenie tych miast działał tylko jeden przedsiębiorca realizujący takie usługi w formie spółki komu-

¹¹ W Lublinie kontrole te przeprowadzali pracownicy Urzędu Miasta oraz członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

nalnej. Według kontrolowanych przez NIK, sprawując nadzór nad takim przedsiębiorcą, burmistrzowie/prezydenci miast posiadali o nim bieżące informacje. [str. 35–43]

Cztery spośród pięciu skontrolowanych PIW w latach 2016–2019, rocznie przeprowadzały kontrole u ok. 960 (40,9%) przedsiębiorców podlegających ich kontroli. Przy czym liczba kontrolowanych przedsiębiorców przez poszczególne inspektoraty uzależniona była od obszaru działania i liczby przedsiębiorstw prowadzących na nim działalność. W I kwartale 2020 r. PIW kontrole przeprowadziło u 172 (6,6%) przedsiębiorców.

Odsetek skontrolowanych podmiotów przez PIW i WIOŚ uzależniony był od obszaru działalności inspektoratu

Skontrolowane WIOŚ (cztery z pięciu) w latach 2016–2019, rocznie przeprowadzało kontrole u ok. 3,2 tys.–3,7 tys. przedsiębiorców. Liczba nadzorowanych przez WIOŚ podmiotów korzystających ze środowiska w okresie tym wzrosła z 34,5 tys. do 42,4 tys. Liczba kontrolowanych przedsiębiorców przez poszczególne WIOŚ była uzależniona od obszaru działania danego inspektoratu i liczby przedsiębiorców korzystających ze środowiska na nim działających. W strukturze kontroli przeprowadzanych przez WIOŚ w okresie objętym kontrolą nastąpiła zmiana. O ile w 2016 r. większość przeprowadzanych kontroli stanowiły kontrole planowe (ponad 60%), to w 2019 r. większość kontroli stanowiły kontrole pozaplanowe (około 60%). Wynikało to między innymi ze wzrastającej liczby kontroli interwencyjnych oraz przeprowadzanych na wniosek organów administracji publicznej.

[str.43–45, 48–50]

Kontrole przedsiębiorców przeprowadzane przez urzędy miejskie, PIW i WIOŚ (analizie podano dokumentację 671 kontroli), odbywały się przy poszanowaniu praw przedsiębiorców, z zachowaniem zasad określonych w rozdziale 5 *Prawa przedsiębiorców* (poprzednio w rozdziale 5 *uosdg*), dotyczących organizacji kontroli działalności gospodarczej, a także w ustawie *o IW* i ustawie *o IOŚ*. Przedsiębiorcy (w przypadkach wymaganych prawem) byli zawiadamiani o zamiarze wszczęcia kontroli, która następowała z reguły nie wcześniej niż siedem dni i nie później niż 30 dni od dnia doręczenia przedsiębiorcy zawiadomienia. Kontrole były przeprowadzane przez upoważnionych pracowników urzędów miejskich, PIW, WIOŚ lub w stosunku do przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu przez członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Niemniej jednak w trzech urzędach miejskich kontrole przedsiębiorców, z części obszarów gospodarczych, były przeprowadzane na podstawie upoważnień ogólnych nie spełniających niektórych wymagań określonych w art. 49 ust. 7 *Prawa przedsiębiorców*. Przeważnie przestrzegano ustawowych czasów trwania kontroli. Urzędy miasta przeprowadzały kontrolę z reguły w jeden dzień. W dwóch przypadkach (WIOŚ) przedłużenie kontroli nastąpiło bez zastosowania trybu określonego w art. 55 ust. 3 *Prawa przedsiębiorców*, tj. nie sporządzono i nie doręczono przedsiębiorcy uzasadnienia przedłużenia czasu trwania kontroli. Przestrzegano zakazu podejmowania i prowadzenia więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy oraz nie podejmowano ponownej kontroli tego samego przedsiębiorcy w przedmiocie kontroli objętej uprzednio zakończoną kontrolą. Protokoły

Co do zasady kontrole przedsiębiorców przeprowadzano z poszanowaniem ich praw

kontroli spełniały wymagania określone w art. 68 Kodeksu postępowania administracyjnego¹². Jednak stwierdzono w nich pojedyncze przypadki nieprawidłowości formalnych.

W sytuacji wydania zaleceń pokontrolnych, kontrolujący monitorowali ich realizację, a w razie opóźnień w przekazywaniu informacji o ich realizacji, do przedsiębiorców wysyłano wezwania o ich przekazanie. W dwóch przypadkach monity wysłano w trakcie kontroli NIK. [str. 41–43, 46, 50–51]

**Nierzetelne
udokumentowanie
i przeprowadzenie
kontroli PIW i UM
w Schronisku dla
Zwierząt w Radysach**

NIK zwraca uwagę na nierzetelność i nieskuteczność kontroli doraźnych przeprowadzanych przez PIW w Pisz i Urząd Miejski w Białej Piskiej w Schronisku dla Zwierząt w Radysach. Kontrole tam przeprowadzane w większości przypadków nie stwierdzały nieprawidłowości, a w przypadku ich stwierdzenia w dokumentacji kontrolnej znajdowała się informacja o ich usunięciu przez prowadzących schronisko. Tak stwierdzonemu stanowi rzeczy zaprzecza to, że Prokuratura Rejonowa w Olsztynie dwóm osobom postawiła zarzut znęcania się nad zwierzętami. [str. 46–47]

¹² Powyższy przepis dotyczy postępowań administracyjnych, jednak z uwagi na fakt, że w wyniku postępowania kontrolnego mogą być wydawane decyzje administracyjne, przepis ten powinien być stosowany analogicznie do postępowań kontrolnych.

4. WNIOSKI

Wyniki kontroli NIK wskazują na potrzebę zmiany obowiązującego prawa w zakresie art. 19b ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *o Inspekcji Weterynaryjnej*, w taki sposób, aby finalnie z treści tych przepisów wynikało wyraźnie, że powiatowy oraz wojewódzki lekarz weterynarii może przeprowadzać kontrole doraźne również z własnej inicjatywy, a więc bez polecenia Głównego Lekarza Weterynarii.

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
Wniosek *de lege*
ferenda

Zmiana w zakresie omawianego artykułu ma na celu zapewnienie jego spójności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. *w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, [...] ¹³*, (Dz. U. UE L z 2017 r. Nr 95, str. 1, ze zm.). Powyższe sprawi, że wykładnia literalna przepisu nie będzie sprzeczna z wykładnią systemową, tj. uwzględniającą prawodawstwo unijne, co pozwoli także uniknąć ewentualnych rozbieżności interpretacyjnych.

Organy jednoosobowe miast powinny:

1. Określić zasady przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorców.
2. Sporządzić plany kontroli przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia na prowadzenie określonej działalności lub ujętych w rejestrze działalności regulowanej, poprzedzone przeprowadzeniem analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej.
3. Zapewnić wymaganą częstotliwość przeprowadzania kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką.
4. Opracować procedury kontroli przedsiębiorców oraz zamieszczać schematy tych procedur w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu.
5. Zapewnić przestrzeganie wymogów formalnych przy przeprowadzaniu kontroli u przedsiębiorców w zakresie upoważnień i sporządzania protokołów z kontroli.

Burmistrzowie,
prezydenci miast

Powiatowi lekarze weterynarii powinni:

1. Sporządzić ogólne schematy procedur kontroli i zamieścić je w BIP.
2. Zapewnić zgodność protokołów kontroli z wymaganiami określonymi w ustawie *o IW*.

Powiatowi lekarze
weterynarii

¹³ ... zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych).

Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska

Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska powinni:

1. Zapewnić wymaganą częstotliwość przeprowadzania kontroli, nie rzadziej niż raz na trzy lata, przedsiębiorców zarządzających instalacjami stwarzającymi najmniejsze zagrożenie, którym wydano pozwolenia zintegrowane.
2. Zapewnić przestrzeganie wymogów formalnych przy przeprowadzaniu kontroli u przedsiębiorców dotyczących: upoważnień, terminów i miejsca przeprowadzania kontroli oraz sporządzania protokołów z przeprowadzonych kontroli wraz z podaniem w nich przyczyn braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcie kontroli.
3. Zapewnić monitorowanie realizacji przez przedsiębiorców zarządzeń pokontrolnych.

5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

5.1. Ewidencja przedsiębiorców podlegających kontroli, planowanie i inicjowanie zadań kontrolnych

Burmistrzowie/prezydenci miast, WIOŚ i PLW posiadali wiedzę w zakresie populacji podmiotów podlegających ich kontrolom. Burmistrzowie/prezydenci miast jako organ uprawniony do wydawania przedsiębiorcom zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej prowadzili rejestry wydanych i cofniętych zezwoleń oraz rejestry działalności regulowanej. Rejestry prowadzone były w formie elektronicznej lub w kilku przypadkach tradycyjnej papierowej.

WIOŚ oraz PLW wykorzystywali rejestry podmiotów nadzorowanych, pochodzące od jednostek ich nadzorujących.

Burmistrzowie/prezydenci miast nie dla wszystkich obszarów działalności gospodarczej, na prowadzenie których wydali zezwolenia oraz ujętych w rejestrze działalności regulowanej, opracowywali plany kontroli oraz nie przeprowadzali kontroli przedsiębiorców w zakresie zgodności prowadzenia działalności z posiadanym zezwoleniem. Nie opracowywali też zasad przeprowadzania analiz prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, w postaci jednolitego dokumentu. Planując kontrole przedsiębiorców burmistrzowie/prezydenci miast przeprowadzali analizy naruszenia prawa, jednakże nie w każdym przypadku przeprowadzenia analizy były one udokumentowane.

Schematy procedur kontroli lub procedury kontroli zawierające takie schematy były zamieszczane w BIP urzędów miejskich, z opóźnieniem w porównaniu do wymaganego terminu ich publikacji.

Opracowanie planów kontroli przez PLW poprzedzone było przeprowadzeniem analizy naruszenia prawa w oparciu o wytyczne GLW, a w przypadku braku takich wytycznych wykorzystywano Plany Urzędowej Kontroli, instrukcje GLW oraz przepisy prawa powszechnie obowiązującego. WIOŚ opracowanie planów kontroli nadzorowanych podmiotów poprzedzali przeprowadzeniem analizy naruszenia prawa w oparciu o wytyczne GIOŚ.

5.1.1. Ewidencja przedsiębiorców podlegających kontroli

Burmistrz/prezydent miasta jako organ wykonawczy gminy jest właściwy do wydawania zezwoleń (licencji) na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie:

- sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży – art. 18 ust. 1 ustawy *o wychowaniu w trzeźwości*;
- ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części – art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy *o utrzymaniu czystości*¹⁴;
- opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych – art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy *o utrzymaniu czystości*¹⁵;

¹⁴ Zezwolenie udzielane w drodze decyzji burmistrza/prezydenta miasta – art. 7 ust. 6 ustawy *o utrzymaniu czystości*.

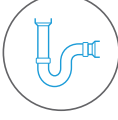
¹⁵ Zezwolenie udzielane w drodze decyzji burmistrza/prezydenta miasta – art. 7 ust. 6 ustawy *o utrzymaniu czystości*.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką – art. 7 ust. 4 pkt 3 ustawy *o transporcie*;
- wykonywania przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych w krajowym transporcie drogowym – art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy *o transporcie*;
- zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków – art. 16 ust. 1 ustawy *o wodzie i ściekach*.

Infografika nr 3

Rejestry przedsiębiorców prowadzone w urzędach miejskich i ich wymagana prawem forma.

REJESTRY ZEZWOLEŃ NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ	WYMAGANA FORMA PROWADZONEGO REJESTRU
 sprzedaż napojów alkoholowych	brak wymagań
 ochrona przed bezdomnymi zwierzętami, schroniska dla zwierząt, grzebowniska zwierząt	 elektroniczna
 opróżniania zbiorników bezodpływowych, transport nieczystości ciekłych	 elektroniczna
 transport regularny, przewóz osób taksówką	brak wymagań
 zbiorowe zaopatrzenie w wodę, zbiorowe odprowadzanie ścieków	 elektroniczna

Źródło: opracowanie własne NIK.

Rejestry prowadzone w urzędach miejskich

Ustawa *o utrzymaniu czystości* w art. 7 ust. 6b oraz ustawa *o wodzie i ściekach* w art. 18b ust. 4 wymagają, aby burmistrz/prezydent miasta prowadził w formie elektronicznej ewidencje¹⁶ zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, wydanych na podstawie tych ustaw.

Działalność przedsiębiorców w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną w rozumieniu *Prawa przedsiębiorców* i podlega wpisowi do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez burmistrza/prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (ustawa *o utrzymaniu czystości* w art. 9b ust. 1 i 2). Ustawa ta w art. 9b ust. 3 wymaga, aby rejestr ten prowadzony był w postaci bazy danych zapisanej na informatycznych nośnikach danych, a w ust. 4 określa dane które powinny zostać ujęte w tym rejestrze.

Zasadniczo w skontrolowanych urzędach miejskich prowadzone były rejestry udzielonych zezwoleń na prowadzenie wskazanej wyżej działalności

¹⁶ Dalej: rejestr.

gospodarczej. W czterech urzędach miejskich¹⁷ nie prowadzono rejestrów zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Brak tych rejestrów wynikał między innymi z faktu, że przedsiębiorstwa – spółki miejskie prowadzące działalność w tym zakresie, były jedynymi podmiotami prowadzącymi taką działalność na obszarze miasta, nad którymi nadzór sprawował burmistrz/prezydent miasta. W tych czterech przypadkach, zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odbioru ścieków były wydane w 2002 r., to jest przed wprowadzeniem obowiązku prowadzenia takiego rejestru¹⁸.

Przykłady

Na terenie miasta Radomia zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków realizowała spółka *Wodociągi Miejskie w Radomiu sp. z o.o.*, na podstawie Decyzji Prezydenta Miasta Radomia z dnia 12 sierpnia 2002 r. z późniejszymi zmianami. Założycielem i jedynym wspólnikiem spółki *Wodociągi Miejskie w Radomiu sp. z o.o.* była gmina Radom.

W gminie Biała Piska zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wykonywała spółka *Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.*, której jedynym udziałowcem była gmina Biała Piska, na podstawie zezwolenia Burmistrza z dnia 26 czerwca 2002 r.

Rejestry zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych, prowadzone były w pięciu urzędach miejskich¹⁹, w pozostałych czterech urzędach nie wydawano zezwoleń na prowadzenie tego rodzaju działalności gospodarczej.

W Lublinie, Olsztynie i Poznaniu zadania związane z wydawaniem zezwoleń dla przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych oraz prowadzeniem rejestrów tych zezwoleń prowadziły zarządy transportu miejskiego – jednostki budżetowe urzędów miejskich.

Rejestry udzielonych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części; opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, prowadzone były w formie elektronicznej wymaganej ustawą *o utrzymaniu czystości* oraz ustawą *o wodzie i ściekach*.

We wszystkich skontrolowanych urzędach miejskich prowadzono również rejestry pozostałych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej

¹⁷ Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miejski w Białej Piskiej, Urząd Miasta Olsztyna.

¹⁸ Obowiązek prowadzenia ewidencji udzielonych i cofniętych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków w formie elektronicznej został wprowadzony art. 36 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. *o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. nr 47, poz. 278).

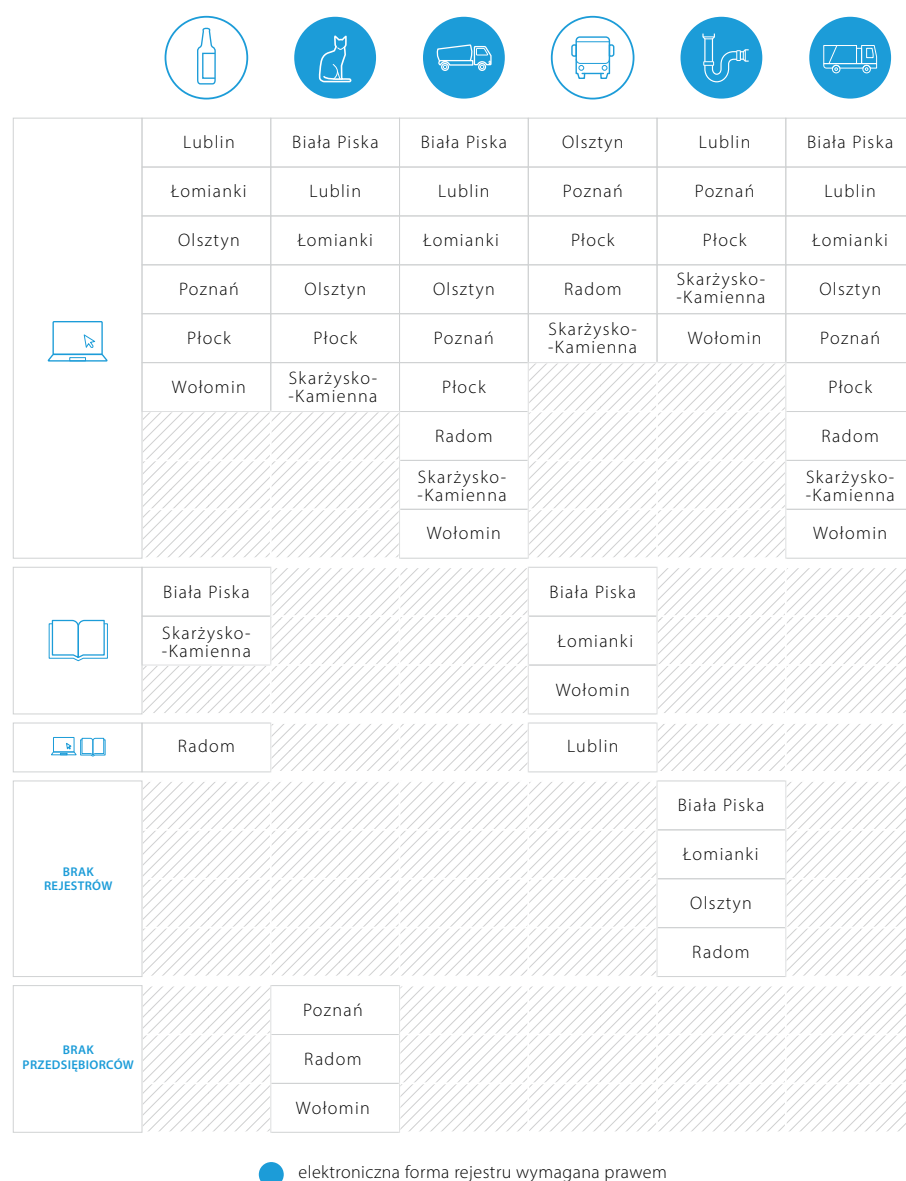
¹⁹ Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin i Urząd Miejski w Białej Piskiej.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

wydanych przez burmistrzów/prezydentów miast. Rejestry te prowadzone były przeważnie w formie elektronicznej. W sześciu urzędach miejskich²⁰ rejestry wydanych zezwoleń prowadzone były w formie papierowej, przy czym w przypadku Urzędu Miejskiego w Radomiu – rejestr wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz w Urzędzie Miasta Lublin – rejestr udzielonych licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką, rejestry papierowe prowadzone były równolegle do rejestrów elektronicznych. W pozostałych czterech urzędach miejskich (Łomianki, Wołomin, Biała Piska, Skarżysko-Kamienna) była to podstawowa forma prowadzenia rejestrów.

Infografika nr 4

Forma prowadzenia rejestrów przedsiębiorców w kontrolowanych urzędach miejskich

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

²⁰ Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miejski w Wołominie, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miejski w Białej Piskiej.

Rejestry działalności regulowanej obejmujące przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, we wszystkich skontrolowanych urzędach miejskich prowadzone były w formie informatycznych baz danych wymaganej ustawą *o utrzymaniu czystości* – art. 9b ust. 3 oraz zawierał elementy wymagane art. 9b ust. 4 tej ustawy.

Do prowadzenia elektronicznych rejestrów wydanych i cofniętych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej oraz rejestrów działalności regulowanej w urzędach miejskich wykorzystywano ogólnie dostępne edytory tekstu i arkusze kalkulacyjne lub dedykowane oprogramowanie. Przy czym oprogramowanie dedykowane wykorzystywane było przez wszystkie urzędy miejskie do prowadzenia rejestrów działalności regulowanej przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz do prowadzenia rejestrów zezwoleń na sprzedaż alkoholu, licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką oraz zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych.

Prowadzone w urzędach miejskich rejestry zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej oraz rejestry działalności regulowanej nie zawierały danych o statusie przedsiębiorcy²¹, któremu udzielone zostało zezwolenie lub został ujęty w rejestrze działalności regulowanej.

NIK zwraca uwagę, że brak prowadzenia rejestrów w formie elektronicznej może powodować utrudnienia dla urzędów miejskich w przeprowadzeniu analizy naruszenia prawa, której przeprowadzenie wymagane jest w procesie planowania kontroli przedsiębiorców.

Najwięcej zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej wydano przedsiębiorcom prowadzącym działalność w zakresie krajowego transportu drogowego (przewozy regularne i przewóz osób taksówką) oraz sprzedaż alkoholu, których liczba była różna w kolejnych latach okresu kontroli i wynosiła od 4,3 tys. do 4,8 tys. Przy czym najwięcej przedsiębiorców, którym wydano takie zezwolenia było w Poznaniu (zezwolenia na alkohol ok. 2,0 tys. przedsiębiorców, transport krajowy od 2,8 tys. do 3,2 tys. przedsiębiorców), a najmniej przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu było w Białej Piskiej (ok. 37 do 46 przedsiębiorców), a w przypadku transportu krajowego w Łomiankach (od 14 do 18 przedsiębiorców). Duża rozpiętość liczby przedsiębiorców w miastach, w których prowadzono kontrole, wynika głównie ze zróżnicowanej ich wielkości oraz liczby ich mieszkańców.

Najmniej zezwoleń wydawano przedsiębiorcom prowadzącym działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części. Zezwolenia takie wydano w pięciu spośród dziewięciu skontrolowanych urzędów miejskich: Łomianki – jeden przedsiębiorca, Płock – dwóch przedsiębiorców, Skarżysko-Kamienna – jeden przedsiębiorca, Lublin – trzech przedsiębiorców, Biała Piska – jeden przedsiębiorca.

²¹ Definicje określone w art. 7 ust. 1 *Prawa przedsiębiorców*: pkt 1 mikroprzedsiębiorca, pkt 2 mały przedsiębiorca, pkt 3 średni przedsiębiorca.

Powiatowe inspektoraty weterynarii

Powiatowe inspektoraty weterynarii nie prowadziły samodzielnie rejestrów podmiotów podlegających kontroli przez powiatowego lekarza. Korzystały natomiast z bazy danych Głównego Lekarza Weterynarii zawierającej dane o podmiotach podlegających kontroli Inspekcji Weterynaryjnej. Działające w strukturze PIW zespoły, każdy w zakresie swoich właściwości²², odpowiedzialne były za dokonywanie wpisów nowych podmiotów oraz zmian w odniesieniu do podmiotów ujętych w bazie danych GLW. Baza ta nie zawierała informacji, który z ujętych w niej podmiotów jest przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 4 *Prawa przedsiębiorców*.

Według danych z czterech PIW²³ liczba przedsiębiorstw podlegających kontroli przez PLW wzrastała z 2,0 tys. w 2016 r. do 2,6 tys. w 2019 r., przy czym ok. 50% były to przedsiębiorstwa podlegające kontroli PLW w Warszawie (0,9 tys. w 2016 r. – 1,5 tys. w 2019 r.). Najmniej przedsiębiorstw było w nadzorze PLW w Piszcu (28 w 2016 r. – 30 w 2019 r.).

Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska

Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska rejestry podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony Środowiska*²⁴ w odniesieniu, do których IOŚ przysługują uprawnienia kontrolne – Rejestr Zakładów, prowadziły w Informatycznym Systemie Kontroli²⁵, opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska²⁶. System ISK poza Rejestrem Zakładów obejmował również między innymi bazę danych o planowanych i przeprowadzonych kontrolach, narzędzia do przeprowadzania analizy wielokryterialnej nadzorowanych podmiotów oraz umożliwiał generowanie raportów na potrzeby sprawozdawcze. System ten zawierał ponadto dokumentację zasad ewidencjonowania podmiotów, kontroli i planowania, przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych i pokontrolnych, nadzoru nad dokumentacją oraz instrukcje użytkowania bazy danych.

Baza danych podmiotów nadzorowanych przez IOŚ była uzupełniania na bieżąco przez inspektorów WIOŚ o nowe podmioty, między innymi w oparciu o wnioski kontrolne, pozwolenia na korzystanie ze środowiska w zakresie emisji do powietrza, wytwarzania odpadów, pozwoleń wodnoprawnych, zezwoleń ustalających warunki korzystania ze środowiska, decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu, przesyłanych do WIOŚ przez organy ochrony środowiska²⁷ pozwoleń zintegrowanych oraz wykazów i informacji przesyłanych w ramach współpracy przez inne podmioty²⁸. W bazie tej brak było informacji, który z podmiotów w niej ujętych jest przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 4 *prawa przedsiębiorców*.

²² Zależnie od struktury organizacyjnej PIW, najczęściej były to: zespół ds. podmiotów paszowych i utylizacyjnych, zespół ds. podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną oraz zespół ds. podmiotów produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego.

²³ Brak danych z PIW w Poznaniu.

²⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.

²⁵ Dalej: ISK.

²⁶ Dalej: GIOŚ.

²⁷ Państwowe Gospodarstwo Wodne *Wody Polskie*, Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, marszałków województw, starostów powiatów.

²⁸ Inspekcję Weterynaryjną, Inspekcję Sanitarną, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Liczba podmiotów w odniesieniu, do których cztery spośród pięciu²⁹ skontrolowanych WIOŚ posiadały uprawnienia kontrolne, systematycznie wzrastała od 34,5 tys. w 2016 r. do 42,4 tys. w 2019 r. przy czym ponad 50% takich podmiotów było w obszarze działania WIOŚ w Warszawie (od 18,6 tys. do 21,7 tys. w 2019 r.). Najmniej podmiotów, w stosunku do których IOS miała uprawnienia nadzorcze było w WIOŚ w Kielcach (2,4 tys. w 2016 r. i 2,9 tys. w 2019 r.).

5.1.2. Planowanie i inicjowanie zadań kontrolnych

Procedury sporządzania analiz naruszenia prawa

Upewnienia burmistrza/prezydenta miasta jako organu udzielającego przedsiębiorcom zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej lub prowadzącego rejestr działalności regulowanej, do kontroli tych przedsiębiorców, wynikają z:

- art. 18 ust. 8 ustawy *o wychowaniu w trzeźwości* – przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych;
- art. 9u ust. 1 ustawy *o utrzymaniu czystości* – przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na ochronę przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, grzebownisk i spalarni zwłok zwierzęcych, opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz ujętych w rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- art. 84 ust. 1 ustawy *o transporcie* – przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie przewozów regularnych i regularnych specjalnych oraz licencji na przewóz osób taksówką w krajowym transporcie drogowym;
- art. 18e ust. 1 ustawy *o wodzie i ściekach* – przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na zbiorowe zaopatrzenie w wodę lub zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Upewnienia IOS do kontroli podmiotów korzystających ze środowiska wynikają z art. 1 ustawy *o IOS*, a upewnienia IW do kontroli wynikają z art. 3 ust. 2 pkt 4 ustawy *o IW*.

Zasady przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, do opracowania zobowiązani byli burmistrzowie/prezydenci miast, od 1 stycznia 2017 r. art. 78a ust. 1 *uosdg*, a od 30 stycznia 2018 r. art. 47 ust. 1 *Prawa przedsiębiorców*, sporządzone zostały tylko w czterech urzędach miejskich.

W trzech skontrolowanych urzędach miejskich³⁰, zasady przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa, ujęte były w procedurach kontroli przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej określonego rodzaju lub prowadzących działalność ujętą w rejestrze działalności regulowanej. Procedury te dotyczyły głównie przedsiębiorców, którym udzielono zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Organ kontroli nie określał sposobu przeprowadzenia analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa przedsiębiorców

²⁹ Brak danych z WIOŚ w Lublinie.

³⁰ Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Przykłady

W **Urzędzie Miejskim w Radomiu** elementy dotyczące przeprowadzania analizy naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej ujęte zostały w: *Procedurze przeprowadzania kontroli przestrzegania i stosowania przepisów ochrony środowiska oraz utrzymania czystości i porządku, Schemacie procedury kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy miasta Radomia oraz Schemacie procedury kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie krajowego transportu drogowego.*

W **Urzędzie Miasta Lublin** oraz w **Urzędzie Miasta Skarżysko-Kamienna** elementy dotyczące przeprowadzania powyższych analiz zostały ujęte w dokumentach określających zasady przeprowadzania kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W **Urzędzie Miejskim w Wołominie** zasady przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, odnoszące się do wszystkich przedsiębiorców, stanowiły element procedur kontroli przedsiębiorców wprowadzonych *Zarządzeniem nr 165/2020 Burmistrza Wołomina z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie ogólnego schematu procedur kontroli przedsiębiorców.*

Infografika nr 5

Urzędy miejskie posiadające opracowane zasady przeprowadzania analiz prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

Brak opracowania w urzędach miejskich zasad przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, według kontrolowanych wyników między innymi z nieprecyzyjnych zapisów *Prawa przedsiębiorców* w tym zakresie, pozostawiających organom kontrolującym swobodę co do ustalania zasad przeprowadzania takich analiz. W związku z czym, poszczególne komórki urzędów odpowiedzialne za kontrole przedsiębiorców analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa przeprowadzały wykorzystując w tym celu np. zasady określone w funkcjonującym w urzędzie systemie kontroli zarządczej lub zasady kontroli wynikające z prawa powszechnie obowiązującego.

Prawo przedsiębiorców w art. 47 ust. 1 dopuszcza, aby sposób przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa był określany przez organy nadrzędne nad organami uprawnionymi do przeprowadzania kontroli.

PLW oraz WIOŚ w analizach naruszenia prawa wykorzystywali instrukcje organów nadrzędnych

PLW nie opracowywali zasad przeprowadzania analiz prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez podmioty podlegające kontroli przez IW. Natomiast do oceny ryzyka w działalności podmiotów podlegających kontroli przez IW, w tym przedsiębiorców, stosowali zalecenia zawarte w instrukcjach GLW dotyczących podmiotów sektora spożywczego, sektora zdrowia i ochrony zwierząt oraz podmiotów sektora utylizacyjnego, jak również w rocznych planach kontroli GLW odnoszących się do podmiotów sektora paszowego.

Podobnie jak w PIW również WIOŚ nie mieli opracowanych własnych zasad przeprowadzania analizy naruszenia prawa przez podmioty podlegające kontroli przez inspektoraty. Analizy te w inspektoratach wojewódzkich były przeprowadzane z wykorzystaniem instrukcji i zaleceń organu nadrzędnego tj. GIOŚ. W oparciu o zalecenia GIOŚ oraz posiadane informacje o nadzorowanych podmiotach, w tym ustalenia dotychczas przeprowadzonych kontroli, inspektorzy WIOŚ wykorzystując ISK, dla każdego nadzorowanego podmiotu przeprowadzali wielokryterialną analizę oddziaływania podmiotu na środowisko. W oparciu o otrzymane wyniki wielokryterialnej analizy podmiot zaliczany był do jednej z czterech kategorii ryzyka jego oddziaływania na środowisko³¹, od której uzależniona była częstotliwość kontroli danego podmiotu.

Prawo przedsiębiorcy w art. 47 ust. 3 (wcześniej art. 78a ust. 3 *uosdg*) wymaga od organu kontroli zamieszczenia w BIP urzędu obsługującego organ kontroli, ogólnego schematu kontroli wynikającego z przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Obowiązek ten, w pełni lub częściowo, zrealizowany został w siedmiu spośród dziewięciu skontrolowanych urzędów miejskich³². Przy czym w Urzędzie Miejskim w Białej Piskiej w BIP zamieszczono ogólny schemat kontroli przedsiębiorców, odnoszący się do wszystkich przedsiębiorców niezależnie jakiej dziedziny dotyczyła prowadzona przez nich działalność gospodarcza. W Urzędzie Miejskim w Wołominie, obok ogólnego schematu kontroli obejmującego wszystkich przedsiębiorców, zamieszczono również procedurę dotyczącą przeprowadzania kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W pięciu³³ urzędach miejskich w ich BIP zamieszczone zostały ogólne schematy kontroli lub procedury dotyczące przeprowadzania kontroli wybranych, z reguły nie wszystkich grup przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej

Zamieszczanie ogólnych schematów procedur kontroli w BIP

³¹ Według wytycznych na 2020 r., zamieszczonych w ISK, częstotliwość kontroli podmiotów zaliczanych do poszczególnych kategorii wynosiła: co roku – podmioty kategorii I, nie rzadziej niż raz na trzy lata podmioty kategorii II, w odniesieniu do podmiotów kategorii III, IV i V o ujęciu w planie kontroli decyduje należało do WIOŚ.

³² Obowiązku tego nie zrealizowano w Urzędzie Miejskim w Łomiankach oraz Urzędzie Miasta w Poznaniu.

³³ Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin oraz Urząd Miasta Olsztyna.

lub zostali ujęci w rejestrze działalności regulowanej. W dwóch urzędach miejskich w ich BIP nie zamieszczono ogólnych schematów procedur, były to Urząd Miejski w Łomiankach oraz Urząd Miasta Poznania.

NIK zwraca uwagę, że wymóg zamieszczania ogólnych schematów procedur przez organ kontroli, wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., natomiast był on realizowany z opóźnieniem od kilku miesięcy do kilku lat. Niektóre urzędy miejskie schematy procedur kontroli zamieszczały w czasie trwania kontroli NIK. Schematy procedur kontroli nie były sporządzane i publikowane w BIP urzędów miejskich, najczęściej w odniesieniu do przedsiębiorców wobec których urząd sprawował nadzór właścicielski np. przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne, których jedynym udziałowcem był urząd miejski lub przedsiębiorcy, z którymi urzędy miejskie miały zawarte umowy na świadczenie określonych usług np. usługi w zakresie prowadzenia schronisk dla zwierząt lub odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców.

Przykłady

Radom – przedsiębiorcy prowadzący działalności w zakresie:

- sprzedaży alkoholu, *Schemat procedury kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Miasta Radomia* zamieszczony w BIP we wrześniu 2017 r.,
- opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości cieplnych oraz przedsiębiorcy ujęci w rejestrze działalności regulowanej – odbiór odpadów komunalnych, *Procedura przeprowadzania kontroli przestrzegania i stosowania przepisów ochrony środowiska oraz utrzymania czystości i porządku* zamieszczona w BIP w maju 2017 r.,
- krajowego transportu drogowego – przewozy regularne oraz przewóz osób taksówką, *Schemat procedury kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie krajowego transportu drogowego* zamieszczony w BIP w marcu 2017 r.

W **Urzędzie Miejskim w Radomiu** nie było schematu procedury kontroli spółki miejskiej *Wodociągi Miejskie w Radomiu sp. z o.o.*, której jedynym wspólnikiem była gmina Radom.

Płock – przedsiębiorcy prowadzący działalności w zakresie:

- sprzedaży alkoholu, w sierpniu 2019 r. w BIP została zamieszczona procedura *Kontrola przedsiębiorców w zakresie prawidłowości złożonego oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim*, nie było natomiast procedury dotyczącej kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości cieplnych oraz przedsiębiorcy ujęci w rejestrze działalności regulowanej – odbiór odpadów komunalnych; schemat procedur kontroli w zakresie przestrzegania czystości i porządku w gminach przyjęty zarządzeniem Prezydenta Płocka w 2016 r. zamieszczony został w BIP w sierpniu 2020 r.,
- krajowego transportu drogowego – przewozy regularne oraz przewóz osób taksówką, schemat procedury kontroli przedsiębiorców posiadających uprawnienia do transportu drogowego został zamieszczony w BIP w marcu 2018 r.,
- zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowy odbiór ścieków; schemat procedury kontroli w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym

zezwoleniem na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków przyjęty zarządzeniem Prezydenta Płocka w 2016 r. zamieszczony został w BIP w sierpniu 2020 r.

W **Urzędzie Miasta Płocka** nie było schematu procedury kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt.

Lublin – przedsiębiorcy prowadzący działalności w zakresie:

- sprzedaży alkoholu – schemat procedury kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu zamieszczony w BIP w grudniu 2018 r.
- prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz przedsiębiorcy ujęcie w rejestrze działalności regulowanej – odbiór odpadów komunalnych, zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków; *Ogólny schemat kontroli przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska* został ponownie zamieszczony w BIP w czerwcu 2020 r.³⁴,

W **Urzędzie Miasta Lublin** nie było schematu procedury kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie krajowego transportu drogowego.

Wołomin – ogólny schemat procedur kontroli przedsiębiorców przyjęty został zarządzeniem burmistrza z dnia 8 czerwca 2020 r., został zamieszczony w BIP Urzędu Miejskiego w dniu 15 czerwca 2020 r.

Spośród pięciu skontrolowanych PIW, ogólne schematy procedur zamieszczone zostały na stronie internetowej BIP tylko jednego inspektoratu – PIW w Lublinie. Przy czym schemat ten został zamieszczony we wrześniu 2018 r., to jest rok i dziewięć miesięcy od wprowadzenia tego obowiązku art. 78a ust. 3 *uosdg*.

PLW w Poznaniu brak zamieszczenia w BIP ogólnych schematów procedur kontroli tłumaczył tym, że żadne procedury kontroli nie wynikają z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a ostatnie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące procedur kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego zostało uchylone w 2009 r.³⁵, natomiast częstotliwość oraz metodologia kontroli wynika z opublikowanych instrukcji GLW.

NIK wskazuje, że procedura podejmowania czynności kontrolnych przez Inspekcję Weterynaryjną uregulowana jest od 1 maja 2004 r. w ustawie *o IW*, należącej do aktów prawa powszechnie obowiązującego, natomiast opublikowane przez GLW instrukcje są aktami prawa wewnętrznego. Podkreślenia wymaga również fakt, że obowiązek sporządzenia ogólnego schematu procedur kontroli i podanie go do publicznej wiadomości, nie został uwarunkowany jakimikolwiek okolicznościami. Obowiązek ten jest również wyrazem realizacji podstawowych zasad wiążących organy

³⁴ W połowie 2018 r. w trakcie archiwizacji danych BIP *Ogólny schemat kontroli przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska* został usunięty i ponownie zamieszczony w BIP w czerwcu 2020 r.

³⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie procedur urzędowych kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego przeprowadzanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej – Dz. U. nr 143, poz. 895, uchylone z dniem 10 lipca 2009 r.

władzy publicznej w ich relacjach z przedsiębiorcami wyrażonymi w rozdziale pierwszym *Prawa przedsiębiorców*, a zwłaszcza zasady: pogłębiania zaufania, proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (art. 12), pewności prawa (art. 14) i udzielania informacji (art. 15)³⁶. Ustawodawca nie określił precyzyjnie zawartości schematu procedur kontroli, należy jednak oczekiwać, iż powinien on móc przeprowadzić przedsiębiorcę przez poszczególne etapy kontroli³⁷.

We wszystkich pięciu WIOŚ na ich stronach internetowych BIP zamieszone zostały ogólne schematy procedur wynikających z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Schematy te zostały zamieszczone w marcu 2017 r.

Planowanie kontroli

W urzędach miejskich nie sporządzano planów kontroli przedsiębiorców

W żadnym ze skontrolowanych urzędów miejskich nie sporządzano planów kontroli, obejmujących wszystkie rodzaje działalności przedsiębiorców, w zakresie zgodności prowadzonej działalności z udzielonym zezwoleniem lub kontroli przedsiębiorców ujętych w rejestrze działalności regulowanej, w zakresie spełnienia wymagań umożliwiających prowadzenie określonej działalności. W Urzędzie Miejskim w Białej Piskiej w żadnym roku z okresu 2016–2020 nie sporządzono żadnego planu kontroli przedsiębiorców. W pozostałych urzędach miejskich plany kontroli sporządzane były tylko w niektórych latach i odnosiły się do przedsiębiorców prowadzących niektóre rodzaje działalności.

Urzędy miejskie nie sporządzały planów kontroli przedsiębiorców, między innymi z uwagi na brak wymogów prawnych nakazujących ich sporządzenie; przeprowadzania kontroli doraźnych będących reakcją na zgłaszane nieprawidłowości w działalności przedsiębiorców, ponadto w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu oraz prowadzących przewozy regularne i regularne specjalne, zadania kontrolne wobec tych przedsiębiorców były przekazywane innym podmiotom,

W odniesieniu do przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych planów kontroli nie sporządzano w Urzędzie Miasta Płocka. W Urzędzie Miasta Lublin miesięczne plany kontroli tych przedsiębiorców sporządzane były przez pracowników Wydziału Spraw Administracyjnych. W pozostałych siedmiu urzędach plany kontroli roczne lub krótkookresowe sporządzane były przez powołane przez burmistrzów lub prezydentów miasta komisje rozwiązywania problemów alkoholowych³⁸, którym powierzone zostały zadania związane z kontrolą zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W żadnym urzędzie miejskim z pięciu miast³⁹, w których wydano zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi

³⁶ Por. komentarz do *Prawa przedsiębiorców* Agnieszki Żywickiej (fragm.), WKP 2019, a także Lex, punkt 3 komentarza do art. 47 *Prawo przedsiębiorców*.

³⁷ Por. komentarz do *Prawa przedsiębiorców* pod redakcją Aldony Pietrzak, WKP 2019, a także Lex, punkt 4 komentarza do art. 47 *Prawo przedsiębiorców*.

³⁸ Dalej: KRPA.

³⁹ Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miejski w Białej Piskiej.

zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych nie opracowano planów kontroli przedsiębiorców prowadzących taką działalność. Wyjątek stanowił Urząd Miasta Lublin, w którym opracowano plan kontroli takich przedsiębiorców obejmujący I kwartał 2020 r.

Tylko w Urzędzie Miejskim w Radomiu dla wszystkich lat okresu 2016–2020 sporządzone zostały plany kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, ujętych w rejestrze działalności regulowanej. Natomiast w Urzędzie Miasta Płocka plan kontroli takich przedsiębiorców sporządzono tylko dla 2020 r., a w Urzędzie Miasta Lublin dla I kwartału 2020 r. W pozostałych urzędach miejskich nie sporządzano planów kontroli tych przedsiębiorców.

W Urzędzie Miejskim w Wołominie, przy braku planów kontroli bezpośredniej przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na 2018 r. w odniesieniu do tych przedsiębiorców zaplanowano kontrole terminowości składania sprawozdań. Natomiast na 2020 r., oprócz kontroli terminowości składania sprawozdań, zaplanowano również weryfikację spełniania przez przedsiębiorców wymagań umożliwiających prowadzenie im określonej działalności⁴⁰.

W pozostałych pięciu urzędach miejskich⁴¹ nie sporządzano planów kontroli w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących taką działalność.

Plany kontroli przedsiębiorców, którym wydano zezwolenia na prowadzenie transportu krajowego drogowego w zakresie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych oraz licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką, sporządzane były w sześciu urzędach miejskich⁴². Przy czym w przypadku Lublina, Olsztyna i Poznania plany kontroli przedsiębiorców prowadzących przewozy regularne i regularne specjalne, plany kontroli tych przedsiębiorców sporządzane były przez zarządy transportu miejskiego. Natomiast sporządzone w Urzędzie Miejskim w Radomiu plany kontroli dotyczyły lat 2017–2020, w Urzędzie Miejskim w Łomiankach tylko 2020 r., a w Urzędzie Miasta Płocka lat 2018–2020.

⁴⁰ W przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych wymagań zawartych w Uchwale Rady Miejskiej w Wołominie nr XLIX-34/2018 z dnia 7 marca 2018 r. w sprawie wymagań dla przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz transport nieczystości ciekłych, a w przypadku przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – Dz. U. poz. 122.

⁴¹ Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miasta Olsztyna oraz Urząd Miasta Poznania.

⁴² Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miasta Olsztyna oraz Urząd Miasta Poznania.

Skontrolowane urzędy miejskie nie sporządzały planów kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Brak planów kontroli tych przedsiębiorców wynikał z faktu, że podmioty te są jedynymi podmiotami prowadzącymi taką działalność w danym mieście⁴³ oraz że są one nadzorowanymi przez urzędy miejskie. Z uwagi na nadzór prowadzony nad tymi podmiotami urzędy miejskie posiadały bieżące informacje o danym podmiocie.

UM nie dokumentowały przeprowadzenia analiz prawdopodobieństwa naruszenia prawa, poprzedzających planowanie kontroli przedsiębiorców

Urzędy miejskie planując kontrole przedsiębiorców zasadniczo przeprowadzały analizę prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, do której przeprowadzenia byli zobowiązani od dnia 1 stycznia 2017 r. art. 78a ust. 1 *uosdg*, a od 30 stycznia 2018 r. art. 47 ust. 1 *Prawa przedsiębiorców*⁴⁴. W urzędach, w których wprowadzono zasady przeprowadzania analizy, była ona przeprowadzana w oparciu o te zasady, w pozostałych urzędach w przeprowadzaniu analiz wykorzystywano zasady określone w funkcjonującym w urzędzie systemie kontroli zarządczej lub zasady kontroli wynikające z prawa powszechnie obowiązującego. Niemniej jednak brak sporządzenia takiej analizy stwierdzono między innymi w Urzędzie Miejskim w Łomiankach w odniesieniu do planu kontroli na 2020 r. przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie transportu osób taksówką oraz Urzędzie Miasta Płocka w odniesieniu do planów kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie transportu osób taksówką – plany kontroli na lata 2018–2020, przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – plany kontroli na 2020 r.

NIK zwraca uwagę na różne podejście do przeprowadzania analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w różnych jednostkach organizacyjnych tego samego urzędu.

Przykład

W Urzędzie Miejskim w Radomiu rejestr udzielonych zezwoleń dla przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych (obejmujący ok. 20 przedsiębiorców) oraz rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (obejmujący ok. 15 przedsiębiorców) prowadzony był przez różne komórki Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa. W odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, analiza naruszenia prawa nie była przeprowadzana z uwagi na przyjęte reguły kontroli tych przedsiębiorców: dwa, trzy lata po wydaniu zezwolenia, w celu weryfikacji dokumentacji przedsiębiorcy z zapisami wydanej dla niego decyzji oraz w roku wygaśnięcia zezwolenia, jak również z uwagi na braki rażących nieprawidłowości w poprzednich kontrolach przedsiębiorców oraz braku skarg na ich dzia-

⁴³ Z wyjątkiem Poznania, w którym w latach 2016–2020 (I kwartał) działalność prowadziło czterech przedsiębiorców.

⁴⁴ Celem wprowadzenia przez ustawodawcę obowiązku przeprowadzenia analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa było ograniczenie liczby i zakresu kontroli przedsiębiorców, u których występuje niewielkie ryzyko bądź nie stwierdzono wcześniej naruszeń przepisów.

łałość. Natomiast w odniesieniu do przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości przeprowadzano analizę naruszenia prawa, która była dokumentowana w postaci notatki.

Biuro Działalności Gospodarczej i Zezwoleń nie przeprowadzało analizy naruszenia prawa w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie krajowego transportu drogowego, z uwagi na brak skarg na działalność tych przedsiębiorców. Kontrole planowe przeprowadzane co najmniej raz na pięć lat, na podstawie art. 84 ustawy o *transporcie drogowym*, obejmowały sprawdzenie spełnienia przez przedsiębiorców wymogów będących podstawą do wydania zezwolenia na prowadzenie działalności.

Przeprowadzenie analiz naruszenia prawa przeprowadzanych w procesie planowania kontroli nie było dokumentowane w żadnym z kontrolowanych urzędów miejskich⁴⁵. Brak dokumentowania przeprowadzonych analiz według kontrolowanych wynikał między innymi z braku takiego wymogu określonego w *Prawie przedsiębiorców*.

Przykład

Na brak określenia w *Prawie przedsiębiorcy* obowiązku oraz sposobu dokumentowania przeprowadzonej analizy naruszenia prawa zwracali uwagę w wyjaśnieniach Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin oraz Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Skarżysko-Kamienna.

W ocenie NIK dla zachowania rzetelności działań urzędów miejskich, przeprowadzane analizy powinny być dokumentowane. Ponadto wyniki analiz z lat poprzednich mogą być wykorzystywane w następnych latach, co usprawniłoby proces planowania kontroli.

We wszystkich skontrolowanych PIW i WIOŚ sporządzenie planów kontroli zostało poprzedzone przeprowadzeniem analizy ryzyka nadzorowanych podmiotów. Analizy te przeprowadzane były w oparciu o instrukcje i wytyczne GLW oraz GIOŚ. W przypadku WIOŚ analizy ryzyka przeprowadzane były w oparciu o analizę wielokryterialną określającą stopień oddziaływania podmiotu na środowisko, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych wbudowanych do systemu ISK.

W PIW i WIOŚ
sporządzenie planów
kontroli poprzedzone
było przeprowadzeniem
analizy ryzyka
wystąpienia
nieprawidłowości
w nadzorowanych
podmiotach

5.2. Wykonywanie działań kontrolnych wobec przedsiębiorców

Urzędy miejskie, PIW oraz WIOŚ kontrole u przedsiębiorców przeprowadzali z zachowaniem zasad określonych w *Prawie przedsiębiorców* oraz ustawy o *IOŚ* i ustawy o *IW*, z poszanowaniem praw przedsiębiorców.

Spośród 11,0 tys.–11,5 tys. przedsiębiorców, w odniesieniu do których burmistrzowie/prezydenci miast mieli uprawnienia kontrolne, w latach 2016–2019 kontrolami objętych zostało 2,3 tys.–5,2 tys. przedsiębiorców. Przy czym najwięcej przedsiębiorców skontrolowanych zostało w 2016 r. (45,4%) a najmniej w 2019 r. (20,8%). W I kwartale 2020 r. w związku

⁴⁵ Wyjątek stanowił Urząd Miejski w Radomiu, w którym w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa dokumentowano przeprowadzanie analiz w odniesieniu do przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

z sytuacją epidemiczną nastąpił spadek kontroli u przedsiębiorców, w okresie tym kontrole przeprowadzono u 3,1% przedsiębiorców.

Kontrolami nie były objęte niektóre obszary działalności, na prowadzenie których udzielono zezwoleń lub dotyczyły działalności regulowanej.

Kontroli na zasadach określonych w *Prawie przedsiębiorców* nie prowadzono w odniesieniu do przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych oraz przedsiębiorców posiadających zezwolenia na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Kontrolę przedsiębiorców opróżniających zbiorniki bezodpływowe prowadziły tylko dwa urzędy miejskie. Sześć urzędów miejskich prowadziło kontrolę przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie krajowego transportu drogowego. Kontrole przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu przeprowadzane były przez komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, którym burmistrzowie/prezydenci miast powierzyli wykonywanie tych zadań⁴⁶.

PLW w skontrolowanych PIW (czterech spośród pięciu) uprawnienia kontrolne w latach 2016–2020 (I kwartał) mieli w odniesieniu od 2,0 tys. do 2,6 tys. przedsiębiorców. Rocznie w latach 2016–2019, kontrole przeprowadzane były u ok. 960 (40,9%) nadzorowanych przedsiębiorców. W I kwartale 2020 r. PIW kontrole przeprowadziło u 172 (6,6%) przedsiębiorców. Najwięcej przedsiębiorców w ciągu roku, w ujęciu procentowym, poddawanych było kontroli przez PIW w Piszcu, co było spowodowane niewielką ich liczbą działającą na obszarze działania inspektoratu.

W nadzorze czterech z pięciu skontrolowanych WIOŚ w latach 2016–2019 pozostawało od 34,5 tys. do 42,4 tys. przedsiębiorców. W okresie tym w ciągu roku kontroli podawano 3,2 tys.–3,7 tys. przedsiębiorców. Liczba kontrolowanych przedsiębiorców przez poszczególne WIOŚ była uzależniona od obszaru działania danego inspektoratu i liczby przedsiębiorców korzystających ze środowiska na nim działających. W strukturze kontroli przeprowadzanych przez WIOŚ w okresie objętym kontrola nastąpiła zmiana, o ile w 2016 r. większość przeprowadzanych kontroli stanowiły kontrole planowe (ponad 60%), to w 2019 r. większość kontroli stanowiły kontrole pozaplanowe, w tym kontrole interwencyjne.

Urzędy miejskie, PIW i WIOŚ poza kontrolami planowymi przeprowadzały kontrole pozaplanowe, które były reakcją na wpływające skargi i informacje o nieprawidłowościach w działalności przedsiębiorców.

NIK zwraca uwagę na nierzetelność i nieskuteczność kontroli doraźnych przeprowadzanych przez PIW w Piszcu i Urząd Miejski w Białej Piskiej w Schronisku dla Zwierząt w Radysach. Kontrole przeprowadzane w Schronisku dla Zwierząt w Radysach, w większości przypadków nie stwierdzały nieprawidłowości, a w przypadku ich stwierdzenia w dokumentacji kon-

⁴⁶ Z wyjątkiem Lublina, w którym kontrole te przeprowadzali pracownicy Urzędu Miasta oraz członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

trolnej znajdowała się informacja o ich usunięciu przez prowadzących schronisko. Pomimo tego Prokuratura Rejonowa w Olsztynie wszczęła postępowanie dotyczące znęcania się nad zwierzętami w Schronisku dla Zwierząt w Radysach.

5.2.1. Kontrole przeprowadzane przez urzędy miejskie

W kolejnych latach okresu 2016–2020 (I kwartał) urzędy miejskie uprawnione były do kontroli 10,3 tys. – 11,2 tys. przedsiębiorców, którym wydane zostały zezwolenia na prowadzenie działalności określonego rodzaju⁴⁷ oraz do 198 do 259 przedsiębiorców ujętych w rejestrach działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Spośród przedsiębiorców w odniesieniu, do których burmistrzowie/prezydenci miast mieli uprawnienia kontrolne, w latach 2016–2019 kontrolami objętych zostało od 2,3 tys. do 5,2 tys. przedsiębiorców, przy czym najwięcej przedsiębiorców (45,4%) skontrolowano w 2016 r., a najmniej (20,8%) w 2019 r. Wysoki odsetek przedsiębiorstw skontrolowanych w 2016 r. wynikał z faktu, że w roku tym w Poznaniu kontrolą objętych zostało 3,2 tys. (99,7%) przedsiębiorców posiadających licencje na przewóz osób taksówką. W I kwartale 2020 r. skontrolowanych zostało 334 tj. 3,2% przedsiębiorców, w odniesieniu do których prezydenci miast mieli uprawnienia kontrolne. Było to spowodowane ograniczonymi możliwościami kontrolnymi z uwagi na sytuacją epidemiczną COVID-19.

Najwięcej przedsiębiorców w latach 2016–2020 kontrolowanych było w Poznaniu (25,7%–85,5%) oraz w Radomiu (22,8%–36,5%). Najmniej przedsiębiorców skontrolowanych zostało w Wołominie, w całym okresie kontroli, kontrole przeprowadzono tylko w 2019 r. i dotyczyły 11 przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Przedsiębiorcy ci stanowili 7,7% przedsiębiorców posiadających takie zezwolenia i 4,7% ogólnej liczby przedsiębiorców w odniesieniu do których Burmistrz Wołomina posiadał uprawnienia do kontroli.

Kontrolami nie objęto wszystkich obszarów działalności w odniesieniu, do których udzielone były zezwolenia na prowadzenie działalności oraz które dotyczyły działalności regulowanej.

Wszystkie skontrolowane urzędy miejskie przeprowadziły kontrole przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W przypadku ośmiu urzędów kontrole te prowadzone były przez członków KRPA, a w jednym urzędzie⁴⁸ przez jego pracowników i członków KRPA. Przy czym przez siedem urzędów miejskich⁴⁹ kontrole prowadzone były we wszystkich latach okresu 2016–2019. Natomiast Urząd Miasta Olsztyna

Sprzedaż alkoholu

⁴⁷ Działalność gospodarcza na prowadzenie, której zezwolenia wydawał prezydent miasta: 1) sprzedaż napojów alkoholowych, 2) ochrona przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt, grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, 3) opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych, 4) wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką, 5) wykonywanie przewozów regularnych i regularnych specjalnych, 6) zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

⁴⁸ Urząd Miasta Lublin.

⁴⁹ Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miejski w Białej Piskiej, Urząd Miasta Poznania.

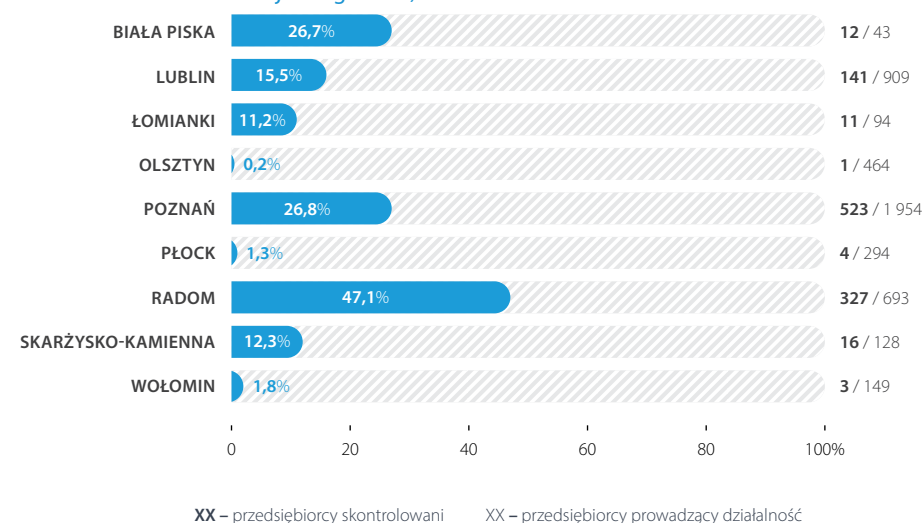
WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

kontrole takie przeprowadzał w 2018 r. i 2019 r., a Urząd Miejski w Wołominie tylko w 2019 r. W I kwartale 2020 r. kontrole przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzone były przez Urząd Miejski w Radomiu i Urząd Miasta Lublin.

NIK zauważa, że procent kontrolowanych w ciągu roku przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, był bardzo zróżnicowany od 0,4% (Olsztyn 2018 r. i 2019 r.) do 68,2% (Poznań 2016 r.) ogólnej liczby przedsiębiorców dysponujących takimi zezwoleniami. W poszczególnych urzędach miejskich udział ten wynosił: od 39,7% do 54,5% w Urzędzie Miejskim w Radomiu, od 7,5% do 12,4% w Urzędzie Miejskim w Łomiankach, od 1,1% do 1,4% w Urzędzie Miasta Płocka, 0,7% w Urzędzie Miejskim w Wołominie, od 8,3% do 16,3% w Urzędzie Miasta Skarżysko-Kamienna, od 9,9% do 25,1% w Urzędzie Miasta Lublin, od 21,3% do 31,7% w Urzędzie Miejskim w Białej Piskiej, 0,4% w Urzędzie Miasta Olsztyna i od 3,1% do 68,2% w Urzędzie Miasta Poznania.

Infografika nr 6

Urzędy miejskie – kontrole przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu (dane z lat 2016–2019 uśrednione do jednego roku)

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

NIK zauważa również, że występowały przypadki kilkakrotnych kontroli tych samych przedsiębiorców w ciągu jednego roku. Wielokrotnie w ciągu roku kontrolowano od 22 (2020 r.) do 181 (2017 r. i 2019 r.) przedsiębiorców. Sytuacje takie wystąpiły w Urzędzie Miejskim w Radomiu, Urzędzie Miasta Lublin, Urzędzie Miejskim w Białej Piskiej oraz w Urzędzie Miasta Poznania, przy czym najwięcej takich przypadków stwierdzono w Urzędzie Miejskim w Radomiu, Urzędzie Miasta Lublin. Liczba kontroli wielokrotnych jednego przedsiębiorcy wynosiła od ośmiu do 26, przy czym dotyczyło to kontroli przedsiębiorców posiadających kilka lub kilkanaście punktów sprzedaży alkoholu. Natomiast maksymalna liczba kontroli jednego punktu sprzedaży alkoholu wynosiła 4–5.

Przykłady

Gminna KRPA w Radomiu w okresie objętym kontrolą, wielokrotnie przeprowadzała kontrole:

- w 2016 r. wielokrotnie kontrolowano 147 przedsiębiorców, maksymalna liczba kontroli jednego przedsiębiorcy 24;
- w 2017 r. wielokrotnie kontrolowano 166 przedsiębiorców, maksymalna liczba kontroli jednego przedsiębiorcy 25;
- w 2018 r. wielokrotnie kontrolowano 138 przedsiębiorców, maksymalna liczba kontroli jednego przedsiębiorcy 17;
- w 2019 r. wielokrotnie kontrolowano 154 przedsiębiorców, maksymalna liczba kontroli jednego przedsiębiorcy 26;
- w I kwartale 2020 r. wielokrotnie kontrolowano 22 przedsiębiorców, maksymalna liczba kontroli jednego przedsiębiorcy 8.

Przeprowadzając wielokrotne kontrole tego samego punktu sprzedaży alkoholu (przedsiębiorcy), KRPA dokonywała sprawdzenia usunięcia przez przedsiębiorcę nieprawidłowości dotyczących naruszeń przepisów prawa, stwierdzonych przez KRPA podczas kontroli poprzedniej⁵⁰.

Żaden z pięciu urzędów miejskich, na którego obszarze działania, działalność prowadzili przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt oraz prowadzenia grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych, nie prowadził kontroli tych przedsiębiorców w zakresie zgodności prowadzonej działalności z udzielonymi im zezwoleniami. Natomiast w przypadku gdy przedsiębiorcy świadczyli na rzecz miasta usługi w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami lub prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, w oparciu o umowy podpisane pomiędzy urzędem miejskim a przedsiębiorcą, urząd miejski kontrolował realizację tych umów przez przedsiębiorcę. Przy czym kontrole realizacji umów przez przedsiębiorców nie obejmowały zgodności prowadzonej działalności z udzielonymi zezwoleniami i nie były prowadzone na zasadach określonych w *Prawie przedsiębiorców*.

We wszystkich miastach, w których skontrolowano urzędy miejskie działali przedsiębiorcy posiadający aktywne zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Liczba przedsiębiorców posiadających takie zezwolenia w poszczególnych latach była zmienna i wahała się od siedmiu (Skarżysko-Kamienna z wyjątkiem 2019 r. i w Białej Piskiej w 2016 r. w pozostałych latach dziewięciu przedsiębiorców) do 54–65 w Poznaniu. W odniesieniu do przedsiębiorców posiadających tego typu zezwolenia, kontrole zgodności prowadzonej działalności z posiadanymi zezwoleniami prowadziły tylko Urząd Miejski w Radomiu i Urząd Miasta Poznania. Przy czym we wszystkich latach okresu 2016–2019 kontrole prowadzone były przez Urząd Miasta Poznania, kontrolując w ciągu roku od 9,3% do 22,0% przedsiębiorców posiadających zezwolenia. Natomiast Urząd Miejski w Radomiu kontroli nie prowadził w 2016 r., w pozostałych latach kon-

Ochrona przed bezdomnymi zwierzętami, schroniska dla bezdomnych zwierząt, grzebowiska i spalarnie zwłok zwierzęcych

Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych; odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

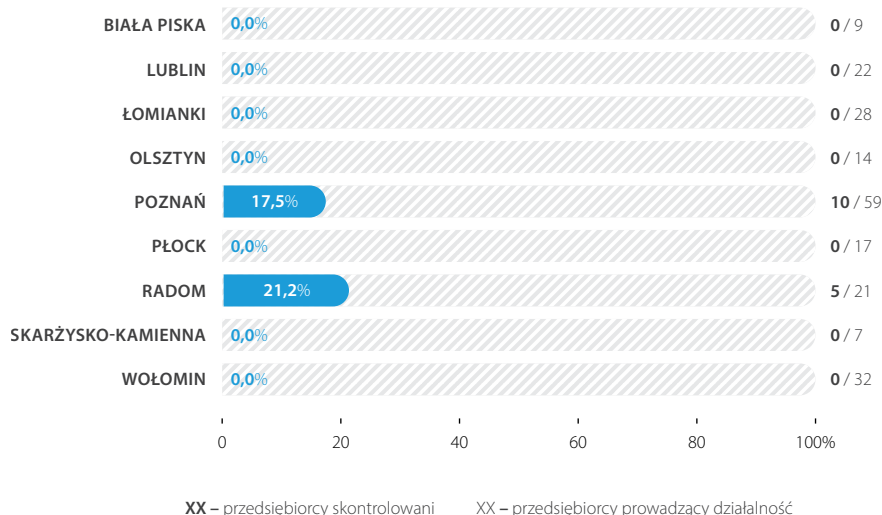
⁵⁰ Art. 55 ust. 7 *Prawa przedsiębiorców* (uprzednio art. 83 ust. 4 *uosdg*) w przypadku wykazania przez kontrolę rażących naruszeń prawa przez przedsiębiorcę, daje możliwość przeprowadzenia powtórnej kontroli w tym samym zakresie w danych roku kalendarzowym.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

trolował od 25,0% do 31,8% przedsiębiorców posiadających zezwolenia. W 2020 r. urzędy te nie skontrolowały żadnego z przedsiębiorców.

Infografika nr 7

Urzędy miejskie – kontrole przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (dane z lat 2016–2019 uśrednione do jednego roku)

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

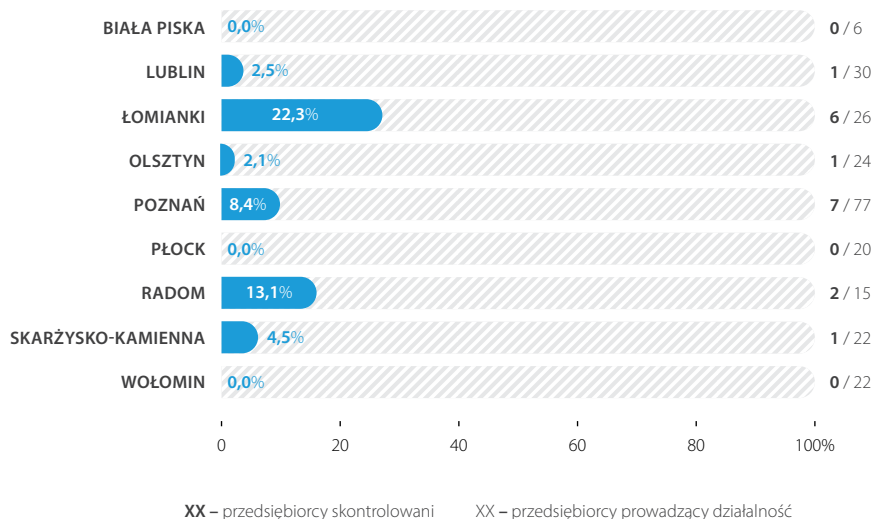
We wszystkich urzędach miejskich, w ich rejestrach działalności regulowanej, ujęci byli przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Liczba przedsiębiorców ujętych w rejestrach działalności regulowanej w poszczególnych latach była zmienna i wahała się od kilku (trzech, siedmiu przedsiębiorców w Białej Piskiej) do kilkudziesięciu (57–91 w Poznaniu). Urząd Miasta Płocka, Urząd Miejski w Wołominie oraz Urząd Miejski w Białej Piskiej w okresie objętym kontrolą nie prowadziły kontroli tego typu przedsiębiorców, w zakresie spełniania przez nich wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości⁵¹. Spośród sześciu urzędów miejskich, tylko Urząd Miasta w Poznaniu kontrole prowadził we wszystkich latach okresu 2016–2020, kontrolując 5,6%–11,5% przedsiębiorców ujętych w rejestrze, a Urząd Miejski w Radomiu w latach 2016–2018, obejmował kontrolą 6,7%–22,2% przedsiębiorców. Pozostałe cztery urzędy miejskie kontrole przedsiębiorców odbierających odpady komunalne przeprowadzały tylko w niektórych latach, obejmując kontrolami do 10% przedsiębiorców.

⁵¹ Dz. U. poz. 122.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Infografika nr 8

Urzędy miejskie – kontrole przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (dane z lat 2016–2019 uśrednione do jednego roku)

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

We wrześniu 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości, która wprowadziła obowiązek kontroli przez prezydentów miast podmiotów odbierających odpady komunalne, co najmniej raz na dwa lata. NIK zwraca uwagę, że dotychczasowy poziom kontroli przedsiębiorców odbierających odpady komunalne nieprzekraczający z reguły 22% przedsiębiorców wskazuje, że urzędy miejskie powinny podjąć odpowiednie działania gwarantujące przeprowadzanie kontroli tych przedsiębiorców na poziomie wymaganym znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości, który powinien wynosić ok. 50% w ciągu roku.

Poza kontrolami przedsiębiorców przeprowadzanych w trybie określonym w rozdziale 5 *Prawa przedsiębiorców* oraz art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, urzędy miejskie przeprowadzały weryfikacje sprawozdań składanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Kontrole te urzędy miejskie uznawały za kontrole przedsiębiorców, pomimo iż przebieg tych kontroli nie spełniał wymogów określonych w *Prawie przedsiębiorców*.

Kontrole sprawozdań składanych przez przedsiębiorców zamiast kontroli przedsiębiorców

Przykład

W Urzędzie Miejskim w Wołominie w 2019 r. przeprowadzono weryfikacje terminowości składania sprawozdań za okres 2016–2018 przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, jak również terminowości składania sprawozdań za okres 2016–2017, przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Kontrole przedsiębiorców w zakresie spełniania wymogów będących podstawą do wydania licencji na przewóz osób taksówką w krajowym transporcie drogowym, w latach 2016–2020 (I kwartał) prowadzone

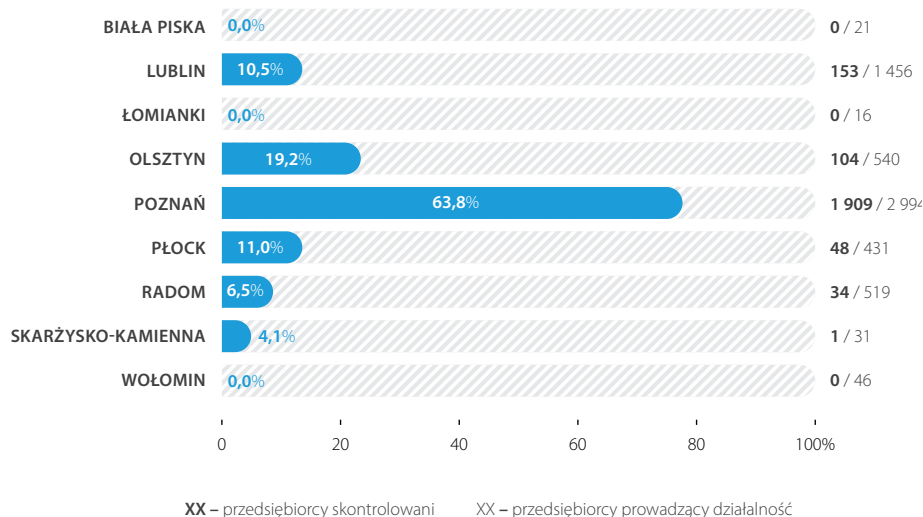
Przewozy osób taksówką

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

były systematycznie przez pięć urzędów miejskich⁵². Kontrolami tymi obejmowano od kilku do kilkudziesięciu procent przedsiębiorców posiadających licencje na przewóz osób taksówką. Najwięcej przedsiębiorców (41,5%–58,2% w latach 2017–2019; 99,7% w 2016 r.) objętych zostało przez Urząd Miasta Poznania. Wynikało to z wprowadzonego w 2016 r. systemu QR-Kodów umożliwiającego szybki dostęp do bazy danych przedsiębiorców, którym udzielono licencji i weryfikację ważności dokumentów i uprawnień stanowiących podstawę do wydania licencji. Liczba skontrolowanych w danym roku przedsiębiorców uzależniona była między innymi od ich rotacji (ilu przedsiębiorców podjęło działalność i uzyskało licencje oraz ilu zakończyło działalność) oraz od czasu jaki upłynął od ostatniej kontroli danego przedsiębiorcy. W urzędach tych nie stwierdzono przypadków nieobjęcia kontrolą przedsiębiorcy przynajmniej raz na pięć lat, tj. w terminie wymaganym art. 84 ust. 2 ustawy *o transporcie*.

Infografika nr 9

Urzędy miejskie – kontrole przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przewozu osób taksówką (dane z lat 2016–2019 uśrednione do jednego roku)

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

Urzędy miejskie nie gwarantowały wymaganej częstotliwości kontroli przedsiębiorców posiadających licencje na przewóz osób taksówką

Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna kontrole przedsiębiorców posiadających licencje TAXI przeprowadził tylko w 2017 r. i 2019 r., kontrolując 6,9% i 9,1% przedsiębiorców. Pozostałe trzy urzędy miejskie (Urząd Miejski w Łomiankach, Urząd Miejski w Wołominie oraz Urząd Miejski w Białej Piskiej) nie prowadziły takich kontroli.

Przykład

W Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna nie przeprowadził kontroli przedsiębiorcy posiadającego licencje od 2002 r. W okresie od wydania licencji do 2020 r. przedsiębiorca ten powinien zostać skontrolowany co najmniej trzy razy

⁵² Urząd Miejski w Radomiu, Urząd Miasta Płocka, Urząd Miasta Lublin, Urząd Miasta Olsztyna oraz Urząd Miasta Poznania.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Przykład

W Urzędzie Miejskim w Łomiankach nie przeprowadzano kontroli przedsiębiorców na podstawie art. 84 ust. 1 *ustawy o transporcie*, a jedynie dokonywano weryfikacji dokumentów będących podstawą do wydania licencji na przewóz osób taksówką, podczas aktualizacji danych przez przedsiębiorców posiadających licencje.

W Urzędzie Miejskim w Wołominie przedsiębiorcy byli weryfikowani podczas składania wniosków o nową licencję, oraz monitorowano ważność badań niezbędnych do prowadzenia działalności w tym zakresie, w przypadku upływu terminu ich ważności przedsiębiorca była wzywany do ich uzupełniania.

Prezydent Skarżyska-Kamiennej oraz burmistrzowie Łomianek, Wołomina i Białej Piskiej nie wywiązali się z obowiązku kontroli przedsiębiorców posiadających licencje na przewóz osób taksówką co najmniej raz na pięć lat, do czego byli zobowiązani art. 84 ust. 2 *ustawy o transporcie*. Ponadto czynności podejmowane przez urzędy miejskie w Łomiankach i Wołominie wobec przedsiębiorców posiadających licencje na przewóz osób taksówką, nie spełniały wymogów dotyczących postępowania kontrolnego określonych w art. 85 *ustawy o transporcie*. Artykuł ten wymaga między innymi, aby kontrola przeprowadzona została w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego wyznaczonej, po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do kontroli.

W okresie objętym kontrolą tylko jeden raz przeprowadzona została kontrola przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Była to kontrola przeprowadzona w 2017 r. przez Urząd Miasta Poznania.

W skontrolowanych urzędach miejskich nie funkcjonowały systemy dedykowane rejestracji skarg i informacji o nieprawidłowej działalności przedsiębiorców. Wpływające do urzędów skargi i informacje, dotyczące nieprawidłowej działalności przedsiębiorców, były rejestrowane według zasad określonych w ich instrukcjach kancelaryjnych.

Najwięcej skarg i informacji o nieprawidłowościach w działalności przedsiębiorców dotyczyło przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu oraz prowadzących działalność w zakresie przewozu osób taksówką.

W reakcji na otrzymywane zgłoszenia urzędy miejskie podejmowały działania wyjaśniające lub kontrolne. W przypadku skarg dotyczących przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu występowano do KRPA o przeprowadzenie kontroli przedsiębiorcy. Ponadto w celu wyjaśnienia niektórych skarg urzędy występowały do innych organów: Policji, Krajowej Administracji Skarbowej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Ochrony Środowiska, przy czym nie zawsze otrzymywały informacje zwrotne dotyczące wyjaśnienia sprawy.

W skontrolowanych urzędach miejskich poddana została analizie dokumentacja dotycząca 366 kontroli przeprowadzonych przez pracowników urzędów lub członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Przeprowadzona analiza dokumentacji kontrolnej wykazała, że przepro-

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Kontrole doraźne – reakcja urzędów miejskich na otrzymywane informacje o nieprawidłowej działalności przedsiębiorców

Urzędy miejskie przeprowadzały kontrole zgodnie z zasadami określonymi w *Prawie przedsiębiorców*

wadząc kontrolę przedsiębiorców przestrzegane były zasady określone w rozdziale 5 *Prawa przedsiębiorców* dotyczące organizacji kontroli działalności gospodarczej.

Przedsiębiorcy byli zawiadamiani o zamiarze wszczęcie kontroli, a stwierdzone braki zawiadomień o zamiarze przeprowadzenia kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, dotyczyły kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych lub kontroli interwencyjnych przeprowadzanych przez KRPA w Radomiu. Przeprowadzanie kontroli bez wcześniejszego zawiadamiania uzasadnione były sytuacjami, o których mowa w art. 48 ust. 11 pkt 2, tj. niezbędnych dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa.

Wszczęcie kontroli następowało z zachowaniem terminów ustawowych, tj. nie wcześniej niż siedem dni i nie później niż 30 dni od dnia doręczenia przedsiębiorcy zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Wszczęcie kontroli przed upływem siedmiu dni od dnia doręczenia zawiadomienia odbywało się na wniosek przedsiębiorcy. Stwierdzone cztery przypadki rozpoczęcia kontroli po upływie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia dotyczyły przedsiębiorców posiadający licencje na przewóz osób taksówką. Kontrole w tych przypadkach przeprowadzane były w urzędzie miejskim. Późniejsze rozpoczęcie czynności kontrolnych dotyczyło trzech przedsiębiorców posiadających licencje na przewóz osób taksówką w Radomiu i spowodowane było chorobą przedsiębiorcy lub jego nieobecnością w kraju, a termin kontroli pracownicy urzędu uzgadniali telefonicznie z przedsiębiorcami. Opóźnienie rozpoczęcia czynności kontrolnych u jednego przedsiębiorcy w Lublinie wynikało z faktu, że przedsiębiorca zgłosił się do kontroli po 32 dniach od doręczenia zawiadomienia.

Kontrole przeprowadzane były przez pracowników urzędów miejskich lub członków KRPA, posiadających imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli. W trzech urzędach miejskich stwierdzono przeprowadzanie kontroli na podstawie upoważnień ogólnych nie spełniających wymagań określonych w art. 49 ust. 7 *Prawa przedsiębiorców*. W Olsztynie i Poznaniu upoważnienia do kontroli przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub opróżniający zbiorniki bezodpływowe, a w Radomiu (od lipca 2019 r. do sierpnia 2020 r.) upoważnienia do kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu, nie zawierały oznaczenia przedsiębiorcy objętego kontrolą, wskazania daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli, pouczeń o prawach i obowiązkach przedsiębiorcy.

Przestrzegano zakazu podejmowania i prowadzenia więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy. Nie podejmowano również ponownej kontroli tego samego przedsiębiorcy w przedmiocie kontroli objętej uprzednio zakończoną kontrolą.

Przestrzegano ustawowych czasów trwania kontroli przedsiębiorców. Czas trwania kontroli przeprowadzanych przez urzędy miejskie wynosił z reguły jeden dzień, niezależnie jaki status miał kontrolowany przedsiębiorca, a zatem nie występowało ryzyko przekroczenia ustawowego czasu kontroli.

Z przeprowadzonych kontroli sporządzano protokoły kontroli, spełniające wymagania określone w art. 68 Kpa, które zawierały dane dotyczące: daty przeprowadzenia kontroli, osób przeprowadzających kontrole i miejsca przeprowadzenia kontroli, osób uczestniczących w kontroli ze strony kontrolowanego, czynności dokonanych w czasie kontroli.

5.2.2. Kontrole przeprowadzane przez powiatowe inspektoraty weterynarii

Powiatowe inspektoraty weterynarii ewidencje nadzorowanych podmiotów prowadziły z wykorzystaniem baz danych Głównego Lekarza Weterynarii, których funkcjonalność nie miała możliwości wyodrębnienia ujętych w nich przedsiębiorców. W okresie objętym kontrolą, w czterech spośród pięciu skontrolowanych PIW⁵³, liczba przedsiębiorców podlegających kontroli Inspekcji Weterynaryjnej wzrosła z 2,0 tys. do 2,6 tys. Przy czym najwięcej przedsiębiorców było w nadzorze PIW w Warszawie, którego obszar działania obejmował m.st. Warszawa i powiat wołomiński, od 0,9 tys. w 2016 r. do 1,5 tys. w I kwartale 2020 r. Najmniejszy obszar działania miał PIW w Piszcu, w którego ewidencji ujętych było 28–30 przedsiębiorców. Natomiast w nadzorze PIW w Poznaniu w okresie tym było 8,5–9,1 tys. podmiotów podlegających nadzorowi IW.

Kontrole PIW
przeprowadzane
z poszanowaniem praw
przedsiębiorców

Cztery spośród pięciu skontrolowanych PIW (poza PIW w Poznaniu) w latach 2016–2019, w ciągu roku kontrole przeprowadzały u ok. 960 przedsiębiorców, tj. 41,5% przedsiębiorców podlegających nadzorowi przez Inspekcję Weterynaryjną. Poszczególne skontrolowane PIW średnio rocznie kontrolowały: 302 przedsiębiorców (25,4% przedsiębiorców nadzorowanych) PIW w Warszawie, 268 przedsiębiorców (62,6%) PIW w Kielcach, 368 przedsiębiorców (56,2%) PIW w Lublinie oraz 23 przedsiębiorców (80,7%) PIW w Piszcu. Wysoki procent przedsiębiorców kontrolowanych rocznie przez PIW w Piszcu wynikał z faktu małej liczby przedsiębiorców podlegających kontroli przez ten inspektorat.

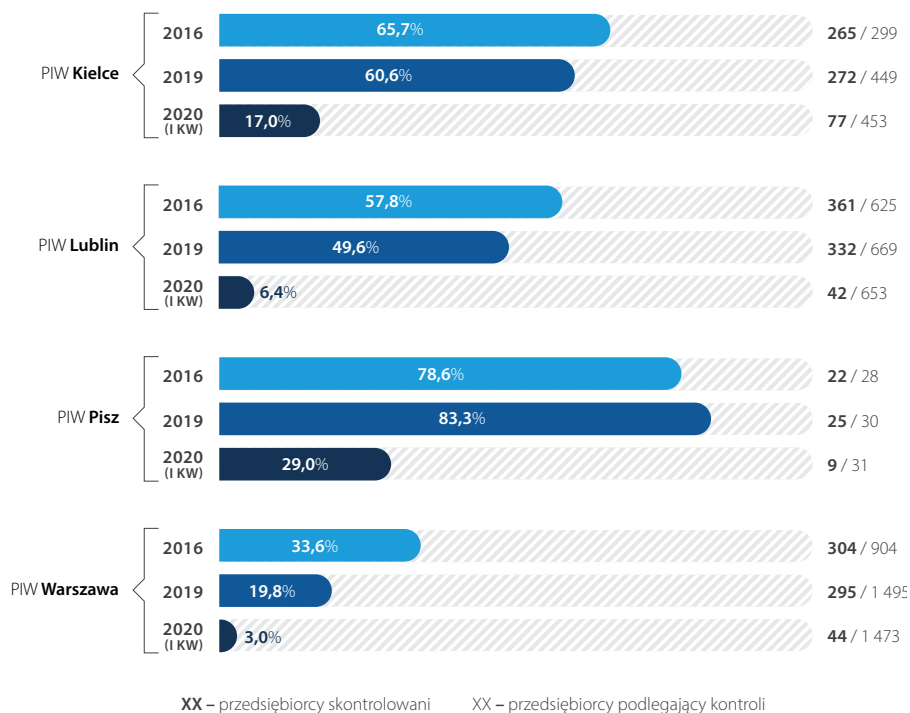
W I kwartale 2020 r. skontrolowanych zostało 172 przedsiębiorców, tj. 6,6% nadzorowanych przedsiębiorców, przy czym poszczególne inspektoraty kontrolowały: PIW w Warszawie 3,0% przedsiębiorców, PIW w Kielcach 17,0%, PIW w Lublinie 6,4% i PIW w Piszcu 29,0%.

⁵³ PIW w Warszawie, Kielcach, Lublinie i Piszcu.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Infografika nr 10

Przedsiębiorcy podlegający kontroli i skontrolowani przez PIW

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

Przedsiębiorcy podlegający kontroli Inspekcji Weterynaryjnej byli kontrolowani w ramach kontroli planowych i pozaplanowych. Skontrolowane pięć PIW przeprowadziło łącznie 508 kontroli pozaplanowych, w tym 134 kontrole (26,4%) na polecenie GLW lub WLW w zakresie przez nich wyznaczonym, tj. na podstawie art. 19b ust. 2 i 3 ustawy o IW. Pozostałe 374 kontrole (73,6%) przeprowadzone zostały w reakcji na otrzymane zgłoszenia o nieprawidłowych działaniach przedsiębiorców, w związku z wpisem podmiotu do rejestru prowadzonego przez IW oraz powiadomieniami o podejrzeniu prowadzenia nielegalnej działalności na terenie objętym właściwością PLW, składanymi przez inne powiatowe inspektoraty weterynarii.

PLW w Lublinie przez trzy lata nie podejmował działań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁵⁴, mających na celu wyegzekwowanie od przedsiębiorcy prowadzącego działalność nadzorowaną w zakresie organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt spełnienia wymagań weterynaryjnych, w związku ze stwierdzeniem podczas przeprowadzonych kontroli w dniach 6, 13, 20 i 27 maja 2017 r. braku ogrodzenia terenu targowiska – *Giełda Małych Zwierząt*, co było niezgodne z § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie organizowania targów, wystaw, pokazów

⁵⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1421.

lub konkursów zwierząt⁵⁵. W trakcie kontroli NIK, PLW w Lublinie dopiero 31 lipca 2020 r. wszczął postępowanie administracyjne wobec prowadzącego *Giełdę Małych Zwierząt*.

Ustawa o IW w art. 19b ust. 2 i 3 dopuszcza przeprowadzanie przez PLW kontroli doraźnych – podjętych poza planem w przypadku ich zlecenia przez GLW lub WLW. Do przeprowadzania kontroli doraźnych bez zleceń GLW lub PLW, odniósł się Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 14 maja 2019 r.⁵⁶ stwierdził *Powiatowy i wojewódzki lekarz weterynarii nie mogą samodzielnie decydować o przeprowadzaniu np. kontroli doraźnej, gdyż przeprowadzają taką kontrolę na polecenie Głównego Lekarza Weterynarii, w zakresie przez niego określonym*.

Kontrole pozaplanowe
PLW przeprowadzane
bez poleceń GLW
i WLW

PLW w Warszawie i w Lublinie, uzasadniając podejmowanie kontroli pozaplanowych bez polecenia GLW lub WLW wskazywali, że przepis art. 19b ust. 2 należy rozpatrywać jako przepis uprawniający GLW i WLW do nakazania przeprowadzenia kontroli doraźnych, natomiast z przepisu tego nie wynika, że kontroli takich PLW nie może przeprowadzać samodzielnie tj. bez polecenia organów wyższej instancji. Ponadto wskazywali również, że obowiązujące przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r.⁵⁷ w zakresie możliwości przeprowadzania kontroli, nie przewidują konieczności wydania polecenia przez organy wyższego rzędu względem organu kontrolującego.

Odnosząc się do problemu przeprowadzania przez PLW kontroli doraźnych bez polecenia GLW lub WLW, GLW stwierdził⁵⁸, że w jego opinii przepis art. 19b ust. 2 i 3 ustawy o IW w literalnym brzmieniu wskazuje na fakt, że za każdym razem PLW chcąc przeprowadzić kontrolę doraźną, potrzebowałby uprzedniego polecenia GLW lub WLW. Ponadto GLW poinformował, że stosowanie przepisu art. 19b ust. 2 i 3 ustawy o IW w literalnym brzmieniu nie pozwalałoby PLW na samodzielne podejmowanie działań na podstawie art. 9 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2017/6251. GLW zaznaczył, że powyższe rozporządzenie UE nie przewiduje obowiązku oczekiwania na polecenie przeprowadzenia kontroli doraźnej od organu wyższego stopnia w przypadku, gdy z oceny ryzyka i posiadanych informacji wynika potrzeba jej przeprowadzenia.

Według GLW istnieje potrzeba wprowadzenia zmian w ustawie o IW w zakresie omawianego artykułu w celu dostosowania go do przepisów

⁵⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 11 poz. 67.

⁵⁶ Sygnatura akt: II OSK 1648/17.

⁵⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. U. UE L z 2017 r. Nr 95, str. 1, ze zm.).

⁵⁸ Pismo z dnia 9 października 2020 r., znak: GIWpr0212.85,2020.1.kp.

Unii Europejskiej, co sprawi, że wykładnia literalna przepisu nie będzie sprzeczna z wykładnią systemową, tj. uwzględniającą prawodawstwo unijne. GLW zaznaczył, że sygnalizował Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi⁵⁹ potrzebę preredagowania powyższego artykułu już w roku 2009⁶⁰, gdy przy okazji prowadzonych prac nowelizacyjnych nad ustawą o IW proponował skreślenie ust. 2 i 3. GLW poinformował NIK, że ponownie zwróci się do MRiRW z prośbą o zmianę art. 19b ust. 2 i 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, tym bardziej, że obecnie przygotowywany jest projekt ustawy wdrażającej przepisy ww. rozporządzenia (UE) 2017/625.

Analiza 149 dokumentacji dotyczących kontroli przeprowadzonych u przedsiębiorców przez PIW w okresie objętym kontrolą wykazała, że kontrole przeprowadzane były zgodnie z zasadami określonymi w *Prawie przedsiębiorców*, ustawie o IW oraz instrukcjach GLW. Kontrole przeprowadzane były przez inspektorów IW z poszanowaniem praw przedsiębiorców. Niemniej jednak stwierdzono nieprawidłowości formalne w protokołach z przeprowadzonych kontroli sporządzonych przez inspektorów IW. Nieprawidłowości te dotyczyły niepodania w protokołach: numeru i daty wystawienia upoważnienia do kontroli (PIW w Warszawie i PIW w Lublinie), danych kierownika kontrolowanego podmiotu (PIW w Lublinie), daty i miejsca podpisu protokołu (PIW w Warszawie i PIW w Lublinie), danych osoby uczestniczącej w kontroli ze strony kontrolowanego (PIW w Warszawie), podstawy prawnej zamieszczonych w protokole pouczeń (PIW w Warszawie), informacji o wniesieniu lub braku zastrzeżeń do protokołu (PIW w Lublinie), informacji o doręczeniu protokołu (PIW w Lublinie i PIW w Piszku). Braki w protokołach kontroli, według kontrolujących wynikały z przeoczeń sporządzających protokoły, równocześnie NIK wskazuje, że nie stwierdzono przypadków nieprawidłowości w czynnościach kontrolnych przeprowadzonych przez inspektorów PIW.

Przykład

W protokołach kontroli sporządzonych przez **PIW w Warszawie** w dwóch przypadkach nie zamieszczono informacji o pouczeniu kontrolowanego o przysługujących mu prawach, w dwóch protokołach podano nieustawowy trzydniowy termin na złożenia zastrzeżeń – art. 19e ust. 2 ustawy o IW określa siedmiodniowy termin na złożenia zastrzeżeń przez kontrolowanego. Ponadto protokoły kontroli w części zawierającej pouczenia o prawach i obowiązkach kontrolowanego nie zawierały wskazania podstawy prawnej tych pouczeń.

Nieskuteczne kontrole
PLW w Piszku i Urzędu
Miejskiego w Białej
Piskiej w Schronisku dla
Zwierząt w Radysach

NIK wskazuje na nierzetelnie i nieskuteczne działania kontrolne podejmowane przez PIW w Piszku oraz Urząd Miejski w Białej Piskiej, w odpowiedzi na zgłaszane nieprawidłowości w działalności Schroniska dla Zwierząt w Radysach. W okresie objętym kontrolą do PLW w Piszku wpłynęły 24 skargi dotyczące działalności tego schroniska, a do Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej takich skarg wpłynęło pięć. W reakcji na zgłaszane skargi PLW w Piszku dziewięciokrotnie podejmował kontrole doraźne w Schronisku dla Zwierząt w Radysach⁶¹, ostatnie kontrole schroniska przeprowa-

⁵⁹ Dalej: MRiRW.

⁶⁰ Pismo z dnia 27 kwietnia 2009 r., znak: GIWpr24-50a/09 skierowane do MRiRW.

⁶¹ Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt spółka cywilna Radysy 13.

dzzone zostały 21 stycznia i 12 maja 2020 r. Stwierdzone w czasie przeprowadzania kontroli nieprawidłowości, dotyczące:

- utrzymywania zwierząt w rażąco złych warunkach, w tym bez zapewnienia ochrony przed skutkami niekorzystnych zjawisk atmosferycznych,
- niezapewniania odpowiednich legowisk zwierzętom przebywającym w pomieszczeniach pawilonu szpitalnego,
- prowadzenia kwarantanny zwierząt w sposób niezapobiegający ryzyku rozprzestrzeniania chorób zakaźnych oraz braku szczepień profilaktycznych,
- prowadzenia wykazu zwierząt niezgodnie z wymogami w sprawie oznakowania,
- zatrudniania do obsługi zwierząt osób bez wymaganego przeszkolenia, według dokumentacji kontrolnej PIW w Piszcu, zostały usunięte.

Urząd Miejski w Białej Piskiej w reakcji na otrzymywane zgłoszenia dotyczące nieprawidłowości w działalności Schroniska dla Zwierząt w Radysach nie przeprowadził żadnej kontroli. Zgłaszającym nieprawidłowości, w tym Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej⁶², Warmińsko-Mazurskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Olsztynie⁶³, przekazywał informacje dotyczących podstaw prawnych funkcjonowania schroniska oraz że przeprowadzone przez Urząd Miejski wizje lokalne, jak również kontrole PLW w Piszcu nie stwierdziły uchybień w prowadzeniu schroniska, które stanowiłyby podstawę do cofnięcia zezwolenia na jego prowadzenie. W jednym przypadku skargę przekazał do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura w Giżycku⁶⁴. Urząd Miejski w Białej Piskiej przeprowadzał wprawdzie co roku kontrole Schroniska dla Zwierząt w Radysach, ale przedmiotem ich była realizacja umów zawieranych co roku pomiędzy Urzędem Miasta w Białej Piskiej a Schroniskiem dla Zwierząt w Radysach, przedmiotem których było świadczenie usług w zakresie wyłapywania i utrzymywania w schronisku bezdomnych zwierząt z terenu gminy Biała Piska. Urząd Miejski w Białej Piskiej nie przeprowadzał natomiast kontroli, przedmiotem których była zgodność prowadzonej działalności przez prowadzących schronisko z udzielonym zezwoleniem. Kontrole Schroniska dla Zwierząt w Radysach, przeprowadzane przez Urząd Miejski w Białej Piskiej potwierdzały prawidłowość realizacji zawartych umów.

Pomimo braku nieprawidłowości stwierdzanych w kontrolach Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej oraz potwierdzenie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez PIW w Piszcu w działalności Schroniska dla Zwierząt w Radysach, Prokuratura Rejonowa w Olsztynie w pierwszej połowie 2020 r. wszczęła postępowanie w sprawie znęcania się nad zwierzętami przebywającymi w tym schronisku. W wyniku działań prowadzonych przez prokuraturę na terenie schroniska znaleziono martwe psy, a kilkadziesiąt zwierząt w stanie zagrożenia życia zostało przekazanych do leczenia do klinik weterynaryjnych.

⁶² Pismo Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej znak: RiGK.604.1.2016 z dnia 2 marca 2016 r.

⁶³ Pismo Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej znak: RiGK.1431.5.2018 z dnia 25 stycznia 2018 r.

⁶⁴ Pismo Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej znak: OriGo.630.4.2019 z dnia 20 sierpnia 2019 r.

5.2.3. Kontrole przeprowadzane przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska

Liczba podmiotów korzystających ze środowiska⁶⁵, podlegających nadzorowi przez cztery spośród pięciu skontrolowanych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska⁶⁶, w okresie objętym kontrolą wzrosła o 7,9 tys., tj. o 22,9%, z 34,5 tys. podmiotów w 2016 r. do 42,4 tys. w 2019 r. Najwięcej podmiotów korzystających ze środowiska miał w swoim nadzorze WIOŚ w Warszawie (od 18,6 tys. w 2016 r. do 21,7 tys. w 2019 r.), natomiast najmniej WIOŚ w Kielcach (od 2,4 tys. w 2016 r. do 2,9 tys. w 2019 r.).

W latach 2016–2019 skontrolowane WIOŚ rocznie kontrolami obejmowały 3,2–3,7 tys. przedsiębiorców podlegających nadzorowi przez IOŚ. Z uwagi na wielkość obszaru, na którym działały WIOŚ oraz liczbę podmiotów korzystających ze środowiska ujętych w ich ewidencjach, najwięcej przedsiębiorców kontrolowanych było przez WIOŚ w Warszawie (926–1233) oraz w WIOŚ w Poznaniu (921–1101). Najmniej przedsiębiorców kontrolowanych było natomiast przez WIOŚ w Kielcach (187–256).

Ograniczenie liczby kontroli planowych prowadzonych przez WIOŚ na rzecz kontroli pozaplanowych

WIOŚ w odniesieniu do przedsiębiorców podlegających nadzorowi przez IOŚ, wykonywały kontrole planowe i pozaplanowe⁶⁷, w tym kontrole interwencyjne⁶⁸. NIK zauważa, że w latach 2016–2019 nastąpiła zmiana struktury kontroli wykonywanych przez WIOŚ. O ile w 2016 r. większość kontroli przeprowadzanych u przedsiębiorców była kontrolami planowymi, to w 2019 r. większość stanowiły kontrole pozaplanowe. Wśród kontroli pozaplanowych największy udział miały kontrole interwencyjne.

⁶⁵ Zgodnie z art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* podmiot korzystający ze środowiska to: a) przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – *Prawo przedsiębiorców* oraz przedsiębiorca zagraniczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o *zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1252 ze zm.), a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego; b) jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – *Prawo przedsiębiorców*; c) osoba fizyczna niebędąca podmiotem, o którym mowa w lit. a, korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia.

⁶⁶ Z wyjątkiem WIOŚ w Lublinie, który nie udostępnił szczegółowych danych.

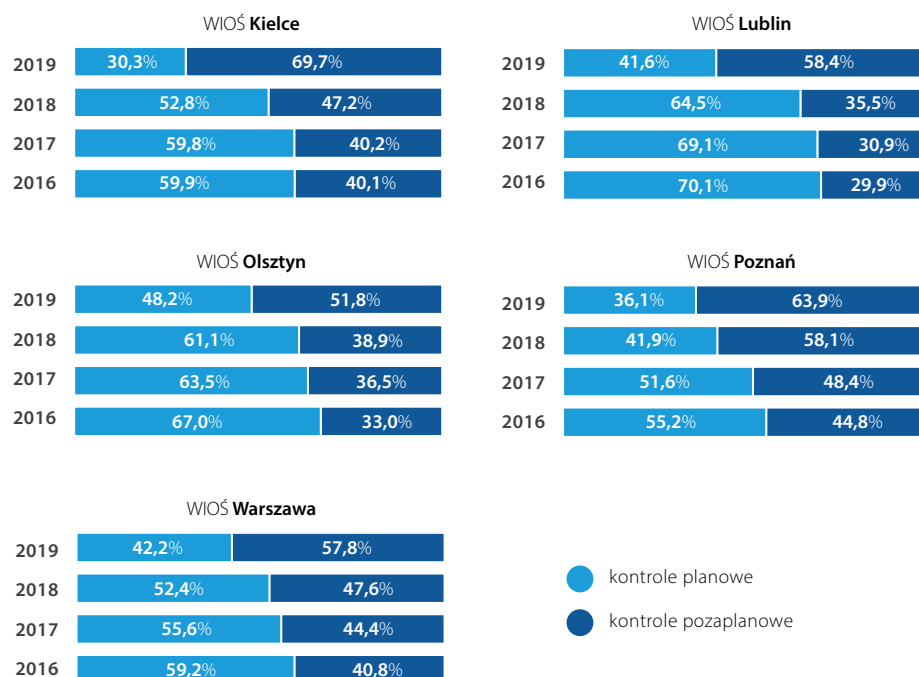
⁶⁷ Ustawa o IOŚ w art. 9 ust. 1b określa, że do kontroli pozaplanowych zalicza się kontrole: 1) przeprowadzane na wniosek organów administracji publicznej lub podmiotów, o ile przepisy szczególne przewidują możliwość występowania z takim wnioskiem; 2) interwencyjne.

⁶⁸ Kontrola interwencyjna w rozumieniu art. 9 ust. 1c ustawy o IOŚ to kontrola przeprowadzana w związku z rozpatrywaniem skarg i interwencji dotyczących zanieczyszczenia środowiska lub podejrzenia wystąpienia takiego zanieczyszczenia, wystąpienia poważnych awarii lub w celu przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Infografika nr 11

Kontrole planowe i pozaplanowe w skontrolowanych WIOŚ

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie danych kontroli.

Przykłady

WIOŚ w Warszawie w 2016 r. przeprowadziła łącznie 1327 kontroli przedsiębiorców, z których 786 (59,2%) było kontrolami planowymi a 541 (40,8%) kontrolami pozaplanowymi, w tym 342 kontrole interwencyjne stanowiące 25,8% ogółu przeprowadzonych kontroli i 63,2% kontroli pozaplanowych. W 2019 r. przeprowadzonych zostało 1062 kontrole, z których 448 (42,2%) było kontrolami planowymi a 614 (57,8%) pozaplanowymi, w tym 381 interwencyjnymi stanowiącymi 35,9% ogółu przeprowadzonych kontroli i 62,1% kontroli pozaplanowych.

WIOŚ w Lublinie w 2016 r. przeprowadził 733 kontrole przedsiębiorców, w tym 514 (70,1%) kontroli planowych i 219 (29,9%) kontroli pozaplanowych, wśród których największy udział 75,3% (165 kontroli) miały kontrole interwencyjne stanowiące 22,5% ogółu kontroli przeprowadzonych u przedsiębiorców. W 2019 r. na 661 kontroli przeprowadzonych u przedsiębiorców 275 (41,6%) było kontrolami planowymi a 386 (58,4%) kontrolami pozaplanowymi, wśród których 265 było kontrolami interwencyjnymi stanowiącymi 40,1% ogólnej liczby kontroli przeprowadzonych u przedsiębiorców i 68,7% kontroli pozaplanowych.

Wynikało to między innymi ze wzrastającej liczby kontroli interwencyjnych oraz przeprowadzanych na wniosek organów administracji publicznej.

Zwiększona liczba realizowanych kontroli pozaplanowych była jednym z powodów braku wykonania kontroli planowych w odniesieniu do przedsiębiorców zarządzających instalacjami stwarzającymi najmniejsze zagrożenie dla środowiska, dla których wydano pozwolenie zintegrowane.

Przykład

WIOŚ w Kielcach w 2019 r. nie przeprowadził zaplanowanych kontroli trzech zakładów, na terenie których funkcjonowały cztery instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Ustawa *o IOŚ* w art. 5a ust. 4 pkt 2 wymaga aby okres pomiędzy kontrolami tego typu instalacji nie przekraczał trzech lat.

Według Zastępcy Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, nieprzeprowadzenie zaplanowanych kontroli było spowodowane między innymi odejściem z pracy doświadczonych inspektorów, koniecznością przeszkolenia nowozatrudnionych inspektorów i koniecznością uzyskania przez nich uprawnień do samodzielnego przeprowadzania kontroli, zwiększającą się liczbą kontroli interwencyjnych, realizacją kontroli w trybie art. 41a ustawy *o odpadach*⁶⁹ wiążących się z koniecznością analizy obszernych wniosków i dokumentów. Realizacja tych kontroli została przesunięta na 2020 r.

W ramach kontroli analizie poddana została dokumentacja kontrolna ze 156 kontroli u przedsiębiorców, przeprowadzonych przez skontrolowane WIOŚ. Przeprowadzona analiza dokumentacji kontrolnej wykazała, że przeprowadzając kontrole przedsiębiorców WIOŚ przestrzegały zasad określonych w rozdziale 5 *Prawa przedsiębiorców* dotyczących organizacji kontroli działalności gospodarczej, w tym:

- przedsiębiorcy byli zawiadamiani o zamiarze wszczęcie kontroli a stwierdzone braki zawiadomień o zamiarze przeprowadzenia kontroli były prawnie uzasadnione i odnosiły się między innymi do bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub środowiska naturalnego⁷⁰ oraz kontroli prowadzonych w zakresie gospodarki komunalnej⁷¹;
- wszczęcie kontroli następowało w zachowaniem terminów ustawowych, tj. nie wcześniej niż siedem dni i nie później niż 30 dni od dnia doręczenia przedsiębiorcy zawiadomienia o zamiarze wszczęcie kontroli; stwierdzony jeden przypadek (WIOŚ w Olsztynie) rozpoczęcia kontroli przed upływem siedmiu dni od doręczenia zawiadomienia wynikał z dużej liczby kontroli pozaplanowych, w przypadku tym kontrolowany nie wniósł sprzeciwu wobec wcześniejszego rozpoczęcia kontroli;
- kontrole przeprowadzane były przez inspektorów WIOŚ posiadających imienne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, w dwóch przypadkach (WIOŚ w Lublinie) podano niewłaściwą podstawę prawną do udziału lub uczestniczenia w kontroli osób niebędących inspektorami IOŚ;

⁶⁹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.) – dalej ustawa *o odpadach*.

⁷⁰ Art. 79 ust. 2 pkt 5 *uosdg*, a następnie art. 48 ust. 11 pkt 4 *Prawa przedsiębiorców*, stanowią że zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli nie dokonuje się, w przypadku, gdy przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska.

⁷¹ Art. 65 pkt 3 ustawy *Prawo przedsiębiorców* stanowi, że przepisy rozdziału 5 tej ustawy, nie mają zastosowania do kontroli prowadzonej na podstawie ustawy *o IOŚ* w zakresie gospodarki odpadami, a art. 41a ust. 7 ustawy *o odpadach* stanowi, że do kontroli, o której mowa w ust. 1, 1a i 6, nie stosuje się art. 48 ustawy *Prawo przedsiębiorców*.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- przestrzegano zakazu podejmowania i prowadzenia więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy, nie podejmowano również ponownej kontroli tego samego przedsiębiorcy w przedmiocie kontroli objętej uprzednio zakończoną kontrolą;
- przestrzegano ustawowych czasów trwania kontroli przedsiębiorców, a przyczyny stwierdzonych ośmiu przypadków przekroczenia ustawowego czasu kontroli w WIOŚ w Lublinie, leżały po stronie kontrolowanych i były spowodowane opóźnieniami w przekazywaniu dokumentów, opieszałością we współpracy lub brakiem udziału w czynnościach kontrolnych, połączeniem kontroli planowej z kontrolą pozaplanową zleconą przez organ administracji samorządowej, w dwóch przypadkach (WIOŚ w Kielcach) przedłużenie kontroli nastąpiło poprzez wydanie kolejnych upoważnień do kontroli bez zastosowania trybu określonego w art. 55 ust. 3 *Prawa przedsiębiorców*, tj. nie sporządzono i nie doręczono przedsiębiorcy uzasadnienia przedłużenia czasu trwania kontroli;
- z przeprowadzonych kontroli sporządzano protokoły kontroli według szablonu zamieszczonego w ISK, protokoły spełniały wymagania określone w art. 68 Kpa, w trzech przypadkach (dwa w WIOŚ w Kielcach i jeden w WIOŚ w Olsztynie) w protokołach kontroli nie zamieszczono uzasadnienia braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli wymaganego art. 79 ust 7 *uosdg* i art. 48 ust. 10 *Prawa przedsiębiorców*; w trzech przypadkach (WIOŚ w Kielcach) protokoły kontroli nie były podpisane przez pełną reprezentację przedsiębiorcy ujawnioną w Krajowym Rejestrze Sądowym, co było wymagane wytycznymi zamieszczonymi w ISK;
- WIOŚ monitorowały realizację przez przedsiębiorców wydanych zarządzeń pokontrolnych, a w przypadkach opóźnień w przekazywaniu informacji o ich realizacji wysyłano wezwania o ich przekazanie; w dwóch przypadkach (WIOŚ w Olsztynie) nierzetelnie monitorowano realizację zarządzeń pokontrolnych, w jednym przypadku wezwania do przekazania informacji wysłano 24 czerwca 2020 r., tj. 482 dni po upływie terminu wyznaczonego na przekazanie informacji (28 lutego 2019 r.) o podjętych działaniach służących wyeliminowaniu nieprawidłowości, w drugim przypadku nie egzekwowano informacji o podjętych działaniach w odniesieniu do zarządzenia pokontrolnego z 28 sierpnia 2018 r.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe

Cel główny kontroli	Czy działania instytucji kontrolnych podejmowane wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców były prawidłowe?
Cele szczegółowe	Założono, że badania kontrolne umożliwią udzielenie odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe: 1. Czy działania jednostki w zakresie ewidencjonowania podmiotów gospodarczych, planowania i podejmowania zadań kontrolnych zapewniały realizację praw i obowiązków organu w zakresie kontroli prawidłowości działania przedsiębiorców? 2. Czy przeprowadzane przez organ kontroli działania kontrolne zapewniały poszanowanie praw przedsiębiorców?
Zakres podmiotowy	Kontrolą objęto dziewięć Urzędów Gmin z uwagi na realizację zadań dotyczących planowania i przeprowadzania kontroli przedsiębiorców, którym wydane zostały zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w określonym zakresie albo zostali ujęci w rejestrze działalności regulowanej; pięć wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska i pięć powiatowych inspektoratów weterynarii z uwagi na realizację zadań kontroli przedsiębiorców podlegających nadzorowi przez te inspektoraty.
Kryteria kontroli	Urzędy gmin – kontrola pod względem legalności, gospodarności i rzetelności (art. 5 ust. 2 ustawy <i>o NIK</i>). Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska i powiatowe inspektoraty weterynarii – kontrola pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności (art. 5 ust. 1 ustawy <i>o NIK</i>).
Okres objęty kontrolą	Lata 2016–2020 (I kw.) z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, o ile miały one wpływ na kontrolowaną działalność. Czynności kontrolne przeprowadzone były w dniach od 25 maja 2020 r. do 2 października 2020 r.
Działania na podstawie art. 29 ustawy o NIK	W trakcie przygotowania kontroli, w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy <i>o NIK</i>, uzyskano informacje od: • Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców dotyczące zgłaszanych przez przedsiębiorców nieprawidłowościach w działalności organów kontrolnych. W trakcie kontroli w trybie art. 29 ust 1 pkt 2 lit. f ustawy <i>o NIK</i> uzyskano informacje i wyjaśnienia od: • Głównego Lekarza Weterynarii w zakresie kontroli doraźnych przeprowadzanych przez powiatowych lekarzy weterynarii.
Zastrzeżenia do wystąpień pokontrolnych	Wyniki kontroli przedstawiono w 19 wystąpieniach. Do trzech wystąpień kierownicy jednostek kontrolowanych złożyli łącznie pięć zastrzeżeń. W procedurze rozpatrywania zastrzeżeń Komisja Rozstrzygająca uznała w całości jedno zastrzeżenie, częściowo uznała dwa zastrzeżenia a pozostałe dwa oddaliła.
Stan realizacji wniosków pokontrolnych	W wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do 15 jednostek kontrolnych sformułowano łącznie 37 wniosków pokontrolnych. W wystąpieniach

ZAŁĄCZNIKI

skierowanych do jednego urzędu gminy, dwóch wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska i jednego powiatowego inspektora weterynarii nie sformułowano wniosków pokontrolnych.

Z informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych wynika, że podmioty przyjęły i przystąpiły do realizacji sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych wniosków. Spośród 37 sformułowanych wniosków pokontrolnych 18 zostało zrealizowanych, sześć pozostawało w realizacji, a 13 nie zostało zrealizowanych.

W kontroli uczestniczyły: Departament Gospodarki Skarbu Państwa i Prywatyzacji oraz sześć delegatur NIK.

Wykaz jednostek kontrolowanych⁷²

L.p.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena
1.	Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji	Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie	Mariusz Zega	pozytywna
2.		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Warszawie	Izabela Śmiechowicz-Molęcka	opisowa
3.		Urząd Miejski w Łomiankach	Małgorzata Żebrowska-Piotrak	negatywna
4.		Urząd Miasta Płocka	Andrzej Nowakowski	opisowa
5.		Urząd Miejski w Radomiu	Radosław Witowski	pozytywna
6.		Urząd Miejski w Wołominie	Elżbieta Radwan	negatywna
7.	Delegatura NIK w Kielcach	Świętokrzyski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach	Witold Bruzda	opisowa
8.		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kielcach	Jarosław Sułek	pozytywna
9.		Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna	Konrad Krönig	opisowa

⁷² W brzmieniu pisma okólnego nr 1/2019 Prezesa Najwyższej Izby Kontroli z dnia 19 lutego 2019 r. zmieniającego pismo okólnie w sprawie wzoru informacji o wynikach kontroli.

ZAŁĄCZNIKI

L.p.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena
10.	Delegatura NIK w Lublinie	Lubelski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie	Leszek Żelazny	opisowa
11.		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Lublinie	Tomasz Brzana	opisowa
12.		Urząd Miasta Lublin	Krzysztof Żuk	opisowa
13.	Delegatura NIK w Olsztynie	Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie	Joanna Kazanowska	opisowa
14.		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Pisz	Agnieszka Raczyńska	opisowa
15.		Urząd Miasta w Olsztynie	Piotr Grzymowicz	pozytywna
16.		Urząd Miejski w Białej Piskiej	Beata Sokołowska	negatywna
17.	Delegatura NIK w Poznaniu	Wielkopolski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu	Waldemar Kołaski	pozytywna
18.		Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Poznaniu	Grzegorz Wagiera	opisowa
19.		Urząd Miasta Poznań	Jacek Jaśkowiak	opisowa

6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno- -ekonomicznych

Prawo przedsiębiorców (a do 29 kwietnia 2018 r. *uosdg*) określa zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym prawa i obowiązki przedsiębiorców oraz zadania organów władzy publicznej w tym zakresie (art. 1). Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły (art. 3 Prawa przedsiębiorców), natomiast zgodnie z art. 2 *uosdg* działalnością gospodarczą była zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1). Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (art. 4 ust. 2). Kontrole mogą być prowadzone na ogólnych zasadach, określonych w przepisach *uosdg* (rozdział 5), a następnie *Prawa przedsiębiorców* (rozdział 5), albo na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.

Uregulowania Prawa
przedsiębiorców
oraz *uosdg*
(do 29 kwietnia 2018 r.)

Przedsiębiorcy, który poniósł szkodę na skutek wykonania czynności kontrolnych z naruszeniem przepisów prawa, przysługuje odszkodowanie. Dochodzenie roszczenia następuje na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach. Dowody przeprowadzone w toku kontroli przez organ kontroli z naruszeniem przepisów ustawy lub z naruszeniem innych przepisów prawa w zakresie kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, jeżeli miały istotny wpływ na wyniki kontroli, nie mogą stanowić dowodu w postępowaniu administracyjnym, podatkowym, karnym lub karnym skarbowym dotyczącym przedsiębiorcy (art. 46 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 77 ust. 4–6 *uosdg*).

Od 1 stycznia 2017 r. kontrole planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe. Sposób przeprowadzenia analizy określa organ kontroli lub organ nadrzędny. Organ kontroli zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego organ ogólny schemat tych procedur kontroli, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (art. 47 ust. 1 i 3 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 78a ust. 1 i 3 *uosdg*).

Organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli. Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia.

Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli zawiera:

- oznaczenie organu,
- datę i miejsce wystawienia,
- oznaczenie przedsiębiorcy,
- wskazanie zakresu przedmiotowego kontroli,
- imię, nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej do zawiadomienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji.

Na wniosek przedsiębiorcy kontrola może być wszczęta przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Czynności kontrolne związane z pobieraniem próbek i dokonywaniem oględzin, w tym pojazdów, lub dokonywaniem pomiarów mogą być wykonywane przed upływem terminu 7 dni. W przypadku podejmowania czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 5, zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli może być doręczone przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej, a w razie nieobecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej, zawiadomienie może być doręczone zarządzającemu w imieniu przedsiębiorcy zakładem lub inną wyodrębnioną częścią przedsiębiorstwa lub kierownikowi wyodrębnionej komórki organizacyjnej przedsiębiorstwa. Przepisy wskazują również sytuacje, w których zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli nie dokonuje się. Uzasadnienie przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli umieszcza się w protokole kontroli (art. 48 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 79 *uosdg*).

Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez pracowników organu kontroli po okazaniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności oraz po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, chyba że odrębne przepisy przewidują możliwość podjęcia kontroli po okazaniu legitymacji. W takim przypadku upoważnienie doręcza się przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej w terminie określonym w tych przepisach, lecz nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli.

Podjęcie czynności kontrolnych po okazaniu legitymacji służbowej, na podstawie odrębnych przepisów, może dotyczyć jedynie przypadków, gdy czynności kontrolne są niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia, a także gdy przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska. W przypadku podjęcia czynności kontrolnych, osoba podejmująca kontrolę, po okazaniu legitymacji służbowej i przed podjęciem pierwszej czynności kontrolnej, informuje przedsiębiorcę lub osobę, wobec której podjęto czynności kontrolne, o przysługujących im prawach oraz obowiązkach w trakcie kontroli. Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez osoby niebędące pracownikami organu kontroli, jeżeli odrębne przepisy przewidują taką możliwość.

Upoważnienie, które nie spełnia wymagań ustawowych, nie stanowi podstawy do przeprowadzenia kontroli. Zakres kontroli nie może wykraczać poza zakres wskazany w upoważnieniu. W przypadku nieobecności przed-

siębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej czynności kontrolne mogą być wszczęte po okazaniu legitymacji służbowej pracownikowi przedsiębiorcy lub osobie zatrudnionej u przedsiębiorcy w ramach innego stosunku prawnego, którzy mogą być uznani za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – *Kodeks cywilny*⁷³ lub w obecności przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę (art. 49 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 79a *uosdg*).

Czynności kontrolne wykonuje się w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej.

Powyższego nie stosuje się w przypadkach gdy:

- ratyfikowane umowy międzynarodowe albo bezpośrednio stosowane przepisy prawa Unii Europejskiej stanowią inaczej;
- przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia;
- kontrola jest prowadzona w toku postępowania prowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów⁷⁴;
- przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska.

Przedsiębiorca wskazuje na piśmie osobę upoważnioną, w szczególności w czasie swojej nieobecności. Do czasu trwania kontroli nie wlicza się czasu nieobecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej, jeżeli stanowi to przeszkodę w wykonaniu czynności kontrolnych. W przypadku nieobecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej albo niewykonania przez przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w ust. 3, czynności kontrolne mogą być wykonywane w obecności innego pracownika przedsiębiorcy lub osoby zatrudnionej u przedsiębiorcy w ramach innego stosunku prawnego, którzy mogą być uznani za osobę, o której mowa w art. 97 kc (osoba czynna w lokalu przedsiębiorstwa) lub w obecności przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę (art. 50 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 80 *uosdg*).

Kontrolę przeprowadza się w siedzibie przedsiębiorcy lub w miejscu wykonywania działalności gospodarczej oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę. Za zgodą lub na wniosek przedsiębiorcy kontrolę przeprowadza się w miejscu przechowywania dokumentacji, w tym ksiąg podatkowych, innym niż siedziba lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli. Za zgodą przedsiębiorcy kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu kontroli, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

⁷³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm. Dalej: kc.

⁷⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1076, ze zm.

Za zgodą przedsiębiorcy kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą być przeprowadzone w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. *Prawo pocztowe*⁷⁵ lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. *o świadczeniu usług drogą elektroniczną*⁷⁶, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli lub przemawia za tym charakter prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej⁷⁷.

Dokumenty oraz informacje zebrane w toku czynności wykonywanych przez organ kontroli z naruszeniem przepisów powyższego nie stanowią dowodu w postępowaniu kontrolnym (art. 51 *Prawa Przedsiębiorców*).

Czynności kontrolne wykonuje się w sposób sprawny i możliwie niezakłócający funkcjonowania przedsiębiorcy. W przypadku gdy przedsiębiorca wskaże na piśmie, że wykonywane czynności zakłócają w sposób istotny działalność gospodarczą przedsiębiorcy, konieczność podjęcia takich czynności uzasadnia się w protokole kontroli (art. 52 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 80b *uosdg*).

Ustalenia kontroli zamieszcza się w protokole kontroli (art. 53 *Prawa Przedsiębiorców*).

Nie można równocześnie podejmować i prowadzić więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy, z wyłączeniem przypadków wskazanych w ustawie.

Jeżeli przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą w więcej niż jednym zakładzie lub innej wyodrębnionej części przedsiębiorstwa, powyższe stosuje się do zakładu lub części przedsiębiorstwa. W zakładzie lub części przedsiębiorstwa, w której przeprowadzana jest kontrola, dopuszczalne jest równoczesne wykonanie czynności kontrolnych niezbędnych do zakończenia innej kontroli u tego przedsiębiorcy. Powyższego nie stosuje się do kontroli działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców oraz małych przedsiębiorców.

Jeżeli działalność gospodarcza przedsiębiorcy jest już objęta kontrolą innego organu, organ kontroli odstąpi od podjęcia czynności kontrolnych oraz może ustalić z przedsiębiorcą inny termin przeprowadzenia kontroli (art. 54 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 82 *uosdg*).

Czas trwania wszystkich kontroli organu kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym nie może przekraczać w odniesieniu do:

- mikroprzedsiębiorców – 12 dni roboczych,
- małych przedsiębiorców – 18 dni roboczych,
- średnich przedsiębiorców – 24 dni roboczych,
- pozostałych przedsiębiorców – 48 dni roboczych.

Ustawa zawiera wyłączenia od ograniczeń trwania kontroli.

⁷⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1041.

⁷⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 344.

⁷⁷ Art. 51 ust. 3a *Prawa Przedsiębiorców*. Powołany przepis obowiązuje od 24 czerwca 2020 r.

Przedłużenie czasu trwania kontroli jest możliwe jedynie z przyczyn niezależnych od organu kontroli i wymaga uzasadnienia na piśmie. Uzasadnienie doręcza się przedsiębiorcy. Przedłużenie czasu trwania kontroli nie może naruszać wyżej wskazanych terminów.

Jeżeli wyniki kontroli wykazały rażące naruszenie przepisów prawa przez przedsiębiorcę, można przeprowadzić powtórną kontrolę w tym samym zakresie przedmiotowym w danym roku kalendarzowym, a czas jej trwania nie może przekraczać 7 dni. Czasu trwania powtórnej kontroli nie wlicza się do ograniczeń czasu trwania kontroli, o którym mowa powyżej (art. 55 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 83 *uosdg*).

Organ kontroli może, po pisemnym zawiadomieniu przedsiębiorcy, przerwać kontrolę na czas niezbędny do przeprowadzenia badań próbki produktu lub próbki kontrolnej, jeżeli jedyną czynnością kontrolną po otrzymaniu wyniku badania próbki będzie sporządzenie protokołu kontroli. Czasu przerwy nie wlicza się do czasu trwania kontroli, o ile podczas przerwy przedsiębiorca miał możliwość wykonywania działalności gospodarczej oraz miał nieograniczony dostęp do prowadzonej przez siebie dokumentacji i posiadanych rzeczy, z wyjątkiem zabezpieczonej w celu kontroli próbki.

W przypadku przerwania kontroli doręczenie przedsiębiorcy protokołu kontroli nie wymaga ponownego wszczęcia kontroli, a dnia, w którym doręczono przedsiębiorcy protokół kontroli, nie wlicza się do czasu trwania kontroli. Dopuszcza się doręczenie protokołu kontroli w trakcie trwania kontroli innego organu. Uzasadnienie czasu trwania przerwy doręcza się przedsiębiorcy. Przerwa nie stanowi przeszkody do przeprowadzenia w czasie jej trwania kontroli przez inny organ kontroli (art. 56 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 83a *uosdg*).

Organ kontroli nie przeprowadza kontroli, w przypadku gdy ma ona dotyczyć przedmiotu kontroli objętego uprzednio zakończoną kontrolą przeprowadzoną przez ten sam organ.

Ustawa wskazuje przypadki gdy powyższego ograniczenia nie stosuje się, między innymi w przypadku, gdy:

- kontrola ma dotyczyć okresu nieobjętego uprzednio zakończoną kontrolą;
- ponowna kontrola ma na celu przeciwdziałanie zagrożeniu życia lub zdrowia;
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności, stwierdzenia wygaśnięcia, uchylecia lub zmiany decyzji ostatecznej lub wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną;
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w związku z uchYLENIEM lub stwierdzeniem nieważności decyzji przez sąd administracyjny;
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w celu sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych organu lub wykonania decyzji lub postanowień nakazujących usunięcie naruszeń prawa, w związku z przeprowadzoną kontrolą;

- organ kontroli poweźmie uzasadnione podejrzenie, że uprzednio zakończona kontrola została przeprowadzona z naruszeniem prawa mającym wpływ na wynik kontroli lub dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe lub protokół kontroli został sporządzony w wyniku przestępstwa;
- po sporządzeniu protokołu kontroli z poprzedniej kontroli wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody nieznane organowi administracji lub państwowej jednostce organizacyjnej w chwili przeprowadzenia kontroli (art. 58 *Prawa Przedsiębiorców*, art. 83b *uosdg*).

Zgodnie z art. 59 *Prawa Przedsiębiorców* i art. 84c *uosdg*:

1. Przedsiębiorca może wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organ kontroli czynności z naruszeniem przepisów art. 48, art. 49, art. 50 ust. 1 i 5, art. 51 ust. 1, art. 54 ust. 1, art. 55 ust. 1 i 2 oraz art. 58 *Prawa przedsiębiorców* (i analogicznie art. 79–79b, art. 80 ust. 1 i 2, art. 82 ust. 1 oraz 83 ust. 1 i 2, zastrzeżeniem art. 84d *uosdg*). Sprzeciw wymaga uzasadnienia.
2. Wniesienie sprzeciwu nie jest dopuszczalne, w przypadku gdy organ przeprowadza kontrolę, powołując się na przepisy art. 48 ust. 11 pkt 2, art. 50 ust. 2 pkt 2, art. 54 ust. 1 pkt 2, art. 55 ust. 2 pkt 2 oraz art. 62 *Prawa przedsiębiorców* (analogicznie art. 79 ust. 2 pkt 2, art. 80 ust. 2 pkt 2, art. 82 ust. 1 pkt 2, art. 83 ust. 2 pkt 2 i art. 84a *uosdg*).
3. Sprzeciw przedsiębiorca wnosi na piśmie do organu kontroli, którego czynności sprzeciw dotyczy. O wniesieniu sprzeciwu przedsiębiorca zawiadamia na piśmie kontrolującego.
4. Sprzeciw wnosi się w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli przez organ kontroli lub wystąpienia przesłanki do wniesienia sprzeciwu.
5. Wniesienie sprzeciwu powoduje wstrzymanie:
 - 1) czynności kontrolnych przez organ kontroli, którego czynności sprzeciw dotyczy – z chwilą doręczenia kontrolującemu zawiadomienia o wniesieniu sprzeciwu;
 - 2) biegu czasu trwania kontroli – od dnia wniesienia sprzeciwu do dnia zakończenia postępowania wywołanego jego wniesieniem.
6. W przypadku wniesienia sprzeciwu organ kontroli może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia dowodów mających związek z przedmiotem i zakresem kontroli, na czas rozpatrzenia sprzeciwu. Zabezpieczeniu podlegają dokumenty, informacje, próbki wyrobów oraz inne nośniki informacji, jeżeli stanowią lub mogą stanowić dowód w toku kontroli.
7. Organ kontroli w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprzeciwu rozpatruje sprzeciw oraz wydaje postanowienie o:
 - 1) odstąpieniu od czynności kontrolnych;
 - 2) kontynuowaniu czynności kontrolnych.
8. Nierozpatrzenie sprzeciwu w terminie, o którym mowa w ust. 7, jest równoznaczne w skutkach z wydaniem przez organ właściwy postanowienia o odstąpieniu od czynności kontrolnych.

9. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 7 pkt 2, przedsiębiorcy przysuguje zażalenie w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia. Właściwy organ rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia oraz wydaje postanowienie o:
 - 1) utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia;
 - 2) uchyleniu zaskarżonego postanowienia i odstąpieniu od czynności kontrolnych.
10. Nierozpatrzenie zażalenia w terminie, o którym mowa w ust. 9, jest równoznaczne w skutkach z wydaniem postanowienia o uchyleniu zaskarżonego postanowienia i odstąpieniu od czynności kontrolnych.
11. Organ kontroli może kontynuować czynności kontrolne z dniem, w którym postanowienie, o którym mowa w ust. 7 pkt 2, stało się ostateczne, a w przypadku wniesienia przez przedsiębiorcę zażalenia – z dniem, w którym postanowienie, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, zostało doręczone przedsiębiorcy.
12. Postanowienie, o którym mowa w ust. 6, wygasa w dniu następującym po dniu doręczenia przedsiębiorcy postanowienia, o którym mowa w ust. 7, a w przypadku, o którym mowa w ust. 8, w dniu następującym po dniu upływu terminu do rozpatrzenia sprzeciwu.
13. W przypadku wniesienia przez przedsiębiorcę zażalenia, postanowienie, o którym mowa w ust. 6, wygasa w dniu następującym po dniu doręczenia przedsiębiorcy postanowienia, o którym mowa w ust. 9 pkt 1 lub 2, a w przypadku, o którym mowa w ust. 10, w dniu następującym po dniu upływu terminu do rozpatrzenia zażalenia.
14. W razie przewlekłości czynności kontrolnych, po wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 9 pkt 1, przedsiębiorca może wnieść do sądu administracyjnego skargę na przewlekłe prowadzenie kontroli. Wniesienie skargi nie powoduje wstrzymania czynności kontrolnych.
15. Do skargi, o której mowa w ust. 14, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁷⁸ dotyczące skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania.
16. Do postępowań, o których mowa w ust. 6, 7 i 9, w zakresie nieuregulowanym stosuje się przepisy Kpa.

W razie powzięcia wiadomości o wykonywaniu działalności gospodarczej niezgodnie z przepisami ustawy, a także w razie stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia, niebezpieczeństwa powstania szkód majątkowych w znacznych rozmiarach lub bezpośredniego zagrożenia środowiska w wyniku wykonywania tej działalności, wójt, burmistrz lub prezydent miasta niezwłocznie zawiadamia właściwe organy. Zawiadomione organy niezwłocznie powiadamiają wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o podjętych czynnościach. W przypadku braku możliwości zawiadomienia, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może nakazać, w drodze decyzji, wstrzymanie wykonywania działalności gospodarczej na czas niezbędny, nie dłuższy niż 3 dni. Decyzja nakazująca wstrzymanie wykonywania działalności gospodarczej w razie stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia,

⁷⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, ze zm.

niebezpieczeństwa powstania szkód majątkowych w znacznych rozmiarach lub bezpośredniego zagrożenia środowiska w wyniku wykonywania tej działalności podlega natychmiastowemu wykonaniu (art. 60 *Prawa Przedsiębiorców* i art. 78 *uodsg*).

Organ wykonawczy gminy (wójt, burmistrz, prezydent) jest właściwy w zakresie wydawania zezwoleń oraz kontroli prawidłowości działania przedsiębiorców, którzy je uzyskali na podstawie niżej wskazanych ustaw.

Wymagania
wynikające z ustawy
o wychowaniu
w trzeźwości

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości reguluje, iż sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży (art. 18 ust. 1 i dalsze ustawy o wychowaniu w trzeźwości). Zezwolenie wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – nie krótszy niż 2 lata. Zezwolenie organ zezwalający cofa m.in. w przypadku nieprzestrzegania określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych. Zezwolenie wygasa w przypadkach określonych w ustawie.

Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy *Prawo przedsiębiorców* (a wcześniej *uodsg*).

Wymagania
wynikające z ustawy
o utrzymaniu
czystości

Ustawa o utrzymaniu czystości reguluje, że na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części wymagane jest uzyskanie zezwolenia. Zezwolenia udziela, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi w formie elektronicznej ewidencję udzielonych i cofniętych wyżej wskazanych zezwoleń (art. 7 ust. 1, 6 i 6b ustawy o utrzymaniu czystości).

Ustawa o utrzymaniu czystości reguluje również, że działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną w rozumieniu *Prawa przedsiębiorców*. Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Rejestr prowadzi się w postaci bazy danych zapisanej na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne⁷⁹, która może stanowić część innych baz danych z zakresu ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami (art. 9b ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości).

⁷⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 346, ze zm.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy. W stosunku do podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany prowadzić kontrolę, co najmniej raz na dwa lata (przepis obowiązuje od 6 września 2019 r., nie ma więc zastosowania do niniejszej kontroli). Do kontroli stosuje się przepisy art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (art. 9u ustawy o utrzymaniu czystości).

Ustawa o transporcie reguluje, że wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych wymaga zezwolenia w krajowym transporcie drogowym – wydanego, w zależności od zasięgu tych przewozów, odpowiednio przez:

- wójta – na wykonywanie przewozów na liniach komunikacyjnych na obszarze gminy;
- burmistrza albo prezydenta miasta – na wykonywanie przewozów na liniach komunikacyjnych w komunikacji miejskiej;
- burmistrza albo prezydenta miasta, któremu powierzono to zadanie na mocy porozumienia, na wykonywanie przewozów na liniach komunikacyjnych w komunikacji miejskiej;
- burmistrza albo prezydenta miasta, będącego siedzibą związku międzygminnego, na wykonywanie przewozów na liniach komunikacyjnych na obszarze gmin, które utworzyły związek międzygminny.

Organem właściwym w sprawach udzielenia, odmowy udzielenia, zmiany lub cofnięcia licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką (art. 7 ust. 4 pkt 3 ustawy o transporcie) jest:

- na obszarze gminy – wójt, burmistrz lub prezydent miasta;
- na obszarze gmin sąsiadujących – po uprzednim zawarciu przez nie porozumienia – wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy dla siedziby albo miejsca zamieszkania przedsiębiorcy;
- na obszarze miasta stołecznego Warszawy – Prezydent miasta stołecznego Warszawy.

Ustawa o transporcie reguluje również, że organy udzielające zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego, licencji, zezwolenia lub wydające zaświadczenia o wykonywaniu przewozów na potrzeby własne są uprawnione do kontroli przedsiębiorcy w zakresie spełniania wymogów będących podstawą do wydania tych dokumentów. Kontrolę przeprowadza się co najmniej raz na 5 lat. Organy udzielające licencji lub zezwolenia w zakresie krajowego transportu drogowego osób są uprawnione na obszarze ich właściwości miejscowej i podczas wykonywania przewozu do kontroli prawidłowości pobierania opłat za przewóz osób oraz przestrzegania przepisów prawa miejscowego przez wykonujących na tym obszarze przewóz drogowy (art. 84 ustawy o transporcie).

Ustawa o wodzie i ściekach reguluje, że na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydawanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w drodze decyzji. Zezwolenie wydaje się na czas nieoznaczony.

Wymagania wynikające z ustawy o transporcie

Wymagania ustawy o wodzie i ściekach

Zezwolenie może być wydane na czas oznaczony na wniosek przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi w formie elektronicznej ewidencję udzielonych i cofniętych zezwoleń (art. 16 ust. 1, art. 18b ustawy o wodzie i ściekach).

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem. Czynności kontrolne przeprowadza się na podstawie upoważnienia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Osoby upoważnione do dokonania kontroli są uprawnione w szczególności do:

- wstępu na teren przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w dniach i godzinach, w których jest lub powinna być wykonywana działalność objęta zezwoleniem;
- żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępniania danych mających związek z przedmiotem kontroli.

Czynności kontrolnych dokonuje się wyłącznie w obecności osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub osoby upoważnionej do reprezentowania go podczas kontroli. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może upoważnić do dokonywania kontroli, inny organ administracji wyspecjalizowany w kontroli danego rodzaju działalności. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego stosuje się przepisy *Prawa przedsiębiorców* (wcześniej *uosdg*) (art. 18e ustawy o wodzie i ściekach).

Inspekcja Ochrony Środowiska

Zadania, sposób organizacji i realizacji zadań określa ustawa o IOŚ. Inspekcja Ochrony Środowiska jest powołana do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania i oceny stanu środowiska (art. 1 ustawy o IOŚ).

Do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska w zakresie:

- przestrzegania przepisów o ochronie środowiska;
- przestrzegania decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska oraz przestrzegania zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji i jej wpływu na stan środowiska;
- przestrzegania przepisów dotyczących zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej;
- eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem;
- przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi;
- przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej;
- postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową oraz z fluorowanymi gazami cieplarnianymi i pozostałymi fluorowanymi gazami cieplarnianymi, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja

2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych⁸⁰, oraz z produktami i urządzeniami zawierającymi te substancje lub gazy lub od nich uzależnionymi, z wyłączeniem systemów ochrony przeciwpożarowej i gaśnic zawierających te substancje lub gazy;

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych⁸¹, w zakresie wymagań określonych w zezwoleniach na prowadzenie zakładu inżynierii genetycznej albo w zgodach na zamierzone uwolnienie organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska w zakresie postępowania z odpadami, w tym powstającymi podczas zamkniętego użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz po zakończeniu zamierzonego uwolnienia organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska;
- przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, z wyjątkiem przepisów art. 37 i art. 39 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym⁸²;
- przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach, z wyjątkiem przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów art. 8, art. 9, art. 10 ust. 1, art. 11, art. 31 ust. 3, art. 48–50, art. 53 oraz art. 54 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach⁸³;
- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁸⁴;
- przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości (art. 2 ust. 1 pkt 1 i 1a).

Organami Inspekcji Ochrony Środowiska są:

- Główny Inspektor Ochrony Środowiska,
- wojewódzki inspektor ochrony środowiska jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, za zgodą Głównego Inspektora Ochrony Środowiska może powierzyć, w drodze porozumienia, prowadzenie spraw z zakresu właściwości wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, w tym wydawanie w jego imieniu decyzji administracyjnych, powiatom położonym na terenie województwa (art. 7 ustawy o IOS).

W rozumieniu Kpa, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Ochrony Środowiska organem właściwym jest, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, wojewódzki inspektor ochrony środowiska i jako organ wyższego stopnia – Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

⁸⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 2158, ze zm.

⁸¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 706, ze zm.

⁸² Dz. U. z 2020 r. poz. 1893, ze zm.

⁸³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1850, ze zm.

⁸⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.

Roczny plan działalności kontrolnej IOŚ obejmuje:

1. ogólną ocenę znaczących zagadnień dotyczących środowiska;
2. obszar objęty planem kontroli;
3. wykaz zakładów objętych planem, w tym wykaz:
 - a. instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
 - b. zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, zwanych dalej odpowiednio zakładami o zwiększonym ryzyku i zakładami o dużym ryzyku;
4. procedury opracowywania programów kontroli planowych dla zakładów, o których mowa w pkt 3;
5. procedury kontroli pozaplanowych dla zakładów, o których mowa w pkt 3;
6. w odniesieniu do zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku – ogólną ocenę znaczących zagadnień dotyczących bezpieczeństwa oraz wykaz grup zakładów, o których mowa w art. 264d ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*.

W odniesieniu do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wojewódzki inspektor ochrony środowiska na podstawie rocznego planu kontroli sporządza programy kontroli planowych, obejmujące częstotliwość kontroli w terenie dla różnych rodzajów zakładów i instalacji. Częstotliwość tych kontroli jest ustalana z uwzględnieniem systematycznej oceny zagrożeń dla środowiska stwarzanych przez daną instalację oraz przepisów dotyczących częstotliwości prowadzenia kontroli.

W odniesieniu do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego okres pomiędzy kontrolami nie przekracza:

- roku dla instalacji stwarzających największe zagrożenie,
- 3 lat dla instalacji, której prowadzącym instalację jest organizacja zarejestrowana w systemie ekzarządzania i audytu (EMAS) lub dla instalacji stwarzających najmniejsze zagrożenie.

Systematyczna ocena zagrożeń dla środowiska uwzględnia co najmniej jedno z następujących kryteriów:

- potencjalne i rzeczywiste oddziaływanie danych instalacji na zdrowie ludzi i środowisko, z uwzględnieniem poziomu i rodzajów emisji, wrażliwości środowiska lokalnego i ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- historię zgodności z warunkami pozwolenia;
- rejestrację organizacji lub prowadzącego instalację w systemie ekzarządzania i audytu (EMAS).

Jeżeli kontrola instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego lub zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wykáže istotne naruszenie wymogów określonych w tym pozwoleniu lub w zakresie przeciwdziałania poważnej awarii przemysłowej, w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia tej kontroli przeprowadza się ponowną kontrolę, o której mowa w art. 55 ust. 7 *Prawa przedsiębiorców*.

Pozaplanowe kontrole przeprowadza się w szczególności w celu jak najszybszego zbadania skarg i wniosków o interwencję, wystąpienia poważnych awarii, stwierdzenia naruszeń wymogów określonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz, w stosownych przypadkach, przed udzieleniem lub zmianą pozwolenia zintegrowanego (art. 5a ustawy o IOŚ).

Od dnia 18 sierpnia 2018 r. weszły przepisy art. 9 ust. 1, 1a, 1b, 1c i 1d oraz art. 9a ustawy o IOŚ, które podzieliły kontrole prowadzone przez PIOŚ na kontrole planowe i pozaplanowe. Kontrole planowe przedsiębiorców wykonuje się na zasadach określonych w rozdziale 5 *Prawa przedsiębiorców*. Do kontroli pozaplanowych przedsiębiorców nie stosuje się przepisów art. 47, art. 48, art. 50, art. 51, art. 54, art. 55 i art. 58 *Prawa przedsiębiorców*. Inspekcja Ochrony Środowiska prowadzi kontrole planowe i pozaplanowe. Kontrole planowe planuje się, uwzględniając potrzebę zapewnienia systematycznej oceny zagrożeń życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w szczególności wynikających z działalności podmiotów korzystających ze środowiska, i ustala w planach kontroli.

Do kontroli pozaplanowych zalicza się kontrole:

- przeprowadzane na wniosek organów administracji publicznej lub podmiotów, o ile przepisy szczególne przewidują możliwość występowania z takim wnioskiem;
- interwencyjne.

Przez kontrole interwencyjne rozumie się kontrole przeprowadzane w związku z rozpatrywaniem skarg i interwencji dotyczących zanieczyszczenia środowiska lub podejrzenia wystąpienia takiego zanieczyszczenia, wystąpienia poważnych awarii lub w celu przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia. Kontrolę wykonują Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska oraz upoważnieni przez nich inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska (art. 9 ust. 1–1d ustawy o IOŚ).

Przy wykonywaniu kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska (art. 9 ust. 2–2a ustawy o IOŚ) inspektor uprawniony jest do:

- wstępu przez całą dobę wraz z niezbędnym sprzętem na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, do środków transportu, na teren niezwiązany z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- przeprowadzania niezbędnych pomiarów lub badań, w tym pobierania próbek lub wykonywania innych czynności kontrolnych, w tym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych, w celu ustalenia na terenie kontrolowanej nieruchomości, w obiekcie lub jego części, w kontrolowanym środku transportu, stanu środowiska oraz oceny tego stanu w świetle przepisów o ochronie środowiska, a także warunków wykonywania działalności wpływającej na środowisko indywidualnie określonych w decyzjach administracyjnych;
- żądania wstrzymania ruchu lub uruchomienia instalacji lub urządzeń, w tym środków transportu oraz powstrzymania się od wykonywania innych czynności w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla przeprowadzenia badań, w tym pobrania próbek i wykonania pomiarów;

- oceny sposobu eksploatacji instalacji lub urządzeń, w tym środków transportu;
- oceny stosowanych technologii i rozwiązań technicznych;
- żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego przy jednoczesnym pouczeniu ich o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o której mowa w Kodeksie karnym;
- żądania okazania dokumentów, w tym dokumentów finansowych i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli;
- ustalania tożsamości osób oraz żądania okazania dokumentów niezbędnych do wymierzenia grzywny w drodze mandatu karnego lub sporządzenia wniosku o ukaranie;
- oceny sposobu wykonywania pomiarów emisji, ilości pobranej wody oraz odprowadzanych ścieków przez jednostkę prowadzącą pomiary, w tym poprawności sposobu pobierania i analizy próbek;
- określenia składu morfologicznego odpadów w oparciu o wiedzę ekspercką.

Jeżeli przeprowadzenie niezbędnych pomiarów, w tym pobieranie próbek lub wykonanie innych czynności kontrolnych, wymaga specjalistycznej wiedzy lub umiejętności, Główny Inspektor Ochrony Środowiska lub wojewódzki inspektor ochrony środowiska może upoważnić do udziału w kontroli osobę niebędącą inspektorem, posiadającą taką wiedzę lub takie umiejętności.

Kontrolę wykonuje się po okazaniu legitymacji służbowej potwierdzającej tożsamość i uprawnienia inspektora do jej wykonania. Kontrolę przedsiębiorcy, z wyłączeniem kontroli interwencyjnej, wykonuje się po okazaniu dodatkowo upoważnienia do jej wykonania (art. 9b ustawy *o IOŚ*).

W kontroli prowadzonej przez inspektora mogą uczestniczyć inni pracownicy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska lub wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska upoważnieni przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska lub wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Upoważniony do kontroli inspektor jest uprawniony do poruszania się po terenie nieruchomości, obiektu lub ich części, w tym do wykonywania lotów bezzałogowym statkiem powietrznym nad tym terenem, oraz poruszania się w środkach transportu, bez potrzeby uzyskiwania przepustki oraz nie podlega rewizji osobistej przewidzianej w regulaminie wewnętrznym kontrolowanej jednostki organizacyjnej; podlega on przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującym w kontrolowanej jednostce organizacyjnej (art. 9c ustawy *o IOŚ*).

Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej oraz kontrolowana osoba fizyczna, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz o zakwaterowaniu sił zbrojnych, obowiązani są umożliwić inspektorowi przeprowadzenie kontroli (art. 10 ustawy *o IOŚ*).

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wystąpić z wnioskiem do Policji lub organów administracji publicznej, w tym do Krajowej Administracji Skarbowej, Inspekcji Transportu Drogowego, urzędów nadzoru

górniczego, Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, o udzielenie pomocy, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności kontrolnych. Organy wyżej wymienione nie mogą odmówić udzielenia pomocy wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. Udzielenie pomocy może polegać w szczególności na:

- umożliwieniu inspektorowi wejścia na kontrolowany teren, do kontrolowanego obiektu lub do środka transportu;
- gromadzeniu i zabezpieczaniu dowodów popełnienia przestępstwa albo wykroczenia;
- ustalaniu tożsamości i przesłuchiwaniu osób w celu ustalenia stanu faktycznego istotnego dla prowadzonego postępowania;
- zapewnieniu bezpieczeństwa inspektorowi.

Na wniosek wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa polegającego na udaremnianiu lub utrudnianiu wstępu na kontrolowany teren, do kontrolowanego obiektu lub do środka transportu, Policja obowiązana jest umożliwić inspektorom ten wstęp, w tym przy wykorzystaniu środka przymusu bezpośredniego (art. 10a ust. 4 ustawy *o IOS*).

W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku określonego w art. 182, art. 183 lub art. 186 Kodeksu karnego⁸⁵ albo wykroczenia określonego w art. 154 § 2 Kodeksu wykroczeń⁸⁶, albo innych wykroczeń, o których mowa w art. 10b ust. 1 pkt 1–15 Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub upoważnieni inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska mogą podjąć czynności polegające na:

- obserwowaniu i rejestrowaniu przy użyciu środków technicznych, w tym technik satelitarnych i bezzałogowych statków powietrznych, obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;
- gromadzeniu i zabezpieczaniu dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- żądaniu pisemnych lub ustnych informacji oraz przesłuchiwaniu osób w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego przy jednoczesnym pouczeniu ich o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o której mowa w Kodeksie karnym;
- ustalaniu tożsamości osób oraz żądaniu okazania dokumentów niezbędnych do wymierzenia grzywny w drodze mandatu karnego lub sporządzeniu wniosku o ukaranie;
- nakładaniu grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- dokonywaniu oględzin pomieszczeń i innych miejsc;
- zatrzymywaniu lub przeszukiwaniu pojazdów przewożących towary oraz kontroli dokumentów związanych z przewozem towaru, jeżeli zachodzi podejrzenie przewożenia odpadów;

⁸⁵ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, ze zm.

⁸⁶ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Dz. U. 2019 r. poz. 821.

- udzielaniu pouczeń, zwracaniu uwagi, ostrzeganiu lub stosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.

Czynności te mogą być wykonywane po okazaniu legitymacji. Inspektorzy są uprawnieni do uzyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania informacji o osobach, rzeczach i zdarzeniach, w tym uzyskiwania informacji oraz utrwalania śladów i dowodów, które należy przechowywać zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych (art. 10b ust. 1–4 ustawy *o IOS*).

Główny Inspektor Ochrony Środowiska może powołać zespół kontrolny, w skład którego może powołać inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska zatrudnionych w wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska. W przypadku tym wojewódzki inspektor ochrony środowiska wskazuje inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska, którzy wejdą w skład zespołu kontrolnego. Zespół powołuje się w celu przeprowadzenia kontroli interwencyjnej oraz w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być on powołany do innych kontroli pozaplanowych. Jeżeli wykonanie czynności kontrolnych wymaga specjalistycznej wiedzy lub umiejętności, Główny Inspektor Ochrony Środowiska może powołać w skład zespołu pracownika zatrudnionego w wojewódzkim inspektoracie ochrony środowiska, niebędącego inspektorem Inspekcji Ochrony Środowiska, posiadającego taką wiedzę lub takie umiejętności. W tym przypadku wojewódzki inspektor ochrony środowiska wskazuje pracownika, który wejdzie w skład zespołu kontrolnego (art. 10c ustawy *o IOS*).

Informacje uzyskane w czasie prowadzenia czynności, o których mowa w art. 10b ust. 2 ustawy *o IOS*, mogą być wykorzystywane w celu realizacji zadań ustawowych Inspekcji Ochrony Środowiska, w tym w zakresie kontroli oraz stanowić dowód w postępowaniach administracyjnych, karnych oraz w postępowaniach w sprawach wykroczeń. Informacje udostępnia się na wniosek:

- Krajowej Administracji Skarbowej;
- sądu lub prokuratora – w związku z toczącym się postępowaniem;
- organów i służb uprawnionych do ścigania przestępstw i wykroczeń;
- organów nadzoru górniczego (art. 10d ustawy *o IOS*).

Organy Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie koniecznym do wykonywania czynności, o których mowa w art. 10b ust. 2, mogą korzystać z informacji kryminalnej zgromadzonej w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych. Na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Środowiska lub wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska organy ścigania oraz organy Krajowej Administracji Skarbowej udostępniają informacje uzyskane w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych niezbędne do wykonywania czynności, o których mowa w art. 10b ust. 2, oraz kontroli (nie stosuje się do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego). Informacje mogą być wykorzystane do oceny stanu faktycznego związanego z korzystaniem ze środowiska oraz w celu realizacji zadań ustawowych Inspekcji Ochrony Środowiska, w tym w zakresie kontroli oraz stanowić

dowód w postępowaniach administracyjnych, karnych oraz postępowaniach w sprawach wykroczeń (art. 10e ustawy *o IOS*).

Z czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowanej osobie fizycznej. Protokół podpisują inspektor i kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi. W razie odmowy podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowaną osobę fizyczną, inspektor czyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska (art. 11 ustawy *o IOS*).

Na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska może:

- wydać zarządzenie pokontrolne do kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej;
- wydać na podstawie odrębnych przepisów zalecenia pokontrolne;
- wydać na podstawie odrębnych przepisów decyzję administracyjną;
- wszcząć egzekucję, jeżeli obowiązek wynika z mocy prawa lub decyzji administracyjnej.

Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowana osoba fizyczna, w terminie wyznaczonym w zarządzeniu pokontrolnym, mają obowiązek poinformowania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakresie podjętych i zrealizowanych działań służących wyeliminowaniu wskazanych naruszeń.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może zażądać od kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej przeprowadzenia postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciwko osobom winnym dopuszczenia do uchybień i poinformowania go, w określonym terminie, o wynikach tego postępowania i o podjętych działaniach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może w trakcie kontroli wydać decyzję w przedmiocie wstrzymania:

- działalności w zakresie stwarzającym zagrożenie zdrowia lub życia ludzi albo zagrożenie zniszczenia środowiska;
- oddania do użytku obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska.

Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (art. 12 ustawy *o IOS*).

W sprawach o wykroczenia przeciwko środowisku organom Inspekcji Ochrony Środowiska przysługuje uprawnienie oskarżyciela publicznego także wtedy, gdy wniosek o ukaranie za wykroczenie złożył inny uprawniony oskarżyciel (art. 14 ustawy *o IOS*).

W razie stwierdzenia, że działanie lub zaniechanie kierownika jednostki organizacyjnej, jej pracownika lub innej osoby fizycznej wyczerpuje znamiona przestępstwa przeciwko środowisku, organy Inspekcji Ochrony

Środowiska kierują do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, dołączając dowody dokumentujące podejrzenie (art. 15 ustawy *o IOŚ*).

Organy Inspekcji Ochrony Środowiska mogą zwrócić się do każdego organu administracji publicznej lub Policji z wnioskiem o udzielenie informacji lub udostępnienie dokumentów i danych związanych z ochroną środowiska. Organy lub Policja są obowiązane przekazać informacje, dokumenty i dane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w działaniach organów administracji publicznej w zakresie ochrony środowiska organ Inspekcji Ochrony Środowiska może:

- skierować wystąpienie o wyjaśnienie przyczyn nieprawidłowości lub o ich usunięcie;
- zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnieść skargę do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach – na prawach przysługujących prokuratorowi (art. 16 ustawy *o IOŚ*).

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie wydawania przez organy ochrony środowiska decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska organ Inspekcji Ochrony Środowiska kieruje wystąpienie, którego treścią może być w szczególności wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji. Organom Inspekcji Ochrony Środowiska przysługują prawa strony w postępowaniu administracyjnym lub postępowaniu przed sądem administracyjnym (art. 16a ustawy *o IOŚ*).

Inspekcja Ochrony Środowiska współdziała w wykonywaniu czynności kontrolnych z innymi organami kontroli, w tym z Państwową Inspekcją Sanitarną, organami administracji państwowej i rządowej, organami samorządu terytorialnego, organami obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi. Współdziałanie to obejmuje w szczególności:

- rozpatrywanie wniosków o przeprowadzenie kontroli, składanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego;
- przekazywanie właściwym organom administracji państwowej i rządowej oraz organom samorządu terytorialnego informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska;
- wymianę informacji o wynikach kontroli;
- wymianę z Krajową Administracją Skarbową i Strażą Graniczną informacji związanych ze sprowadzaniem do kraju towarów, których wwóz jest zakazany lub ograniczony ze względu na ochronę środowiska;
- współpracę ze Strażą Graniczną w wykonywaniu kontroli w strefie nadgranicznej;
- współpracę z organami Państwowej Straży Pożarnej w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom;
- przekazywanie Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego informacji o utracie, zaginięciu, porzuceniu lub kradzieży odpadów zawierających czynniki biologiczne lub chemiczne, które mogą być wykorzystane do przygotowania lub pomocy w dokonaniu przestępstwa o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115 § 20 Kodeksu karnego.

Przeprowadzenie kontroli nieobjętej planem kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska mogą zarządzić wojewoda lub wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Na uzasadniony wniosek organu samorządu terytorialnego wojewódzki inspektor ochrony środowiska jest obowiązany przeprowadzić kontrolę nieobjętą planem kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych z instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej lub radiolokacyjnej, których równoważna moc promieniowania izotropowego wynosi nie mniej niż 15 W, emitujących pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz. Inspekcja Ochrony Środowiska udziela pomocy organom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań kontrolnych w zakresie ochrony środowiska (art. 17 ustawy o IOS).

Zadania, sposób organizacji i realizacji zadań określa ustawa o IW.

Inspekcja
Weterynaryjna

Do zadań Inspekcji Weterynaryjnej (art. 3 ust. 2 pkt 4 ustawy o IW) należy m.in.:

- przeprowadzanie kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu;
- przeprowadzanie kontroli wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej, w rozumieniu art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*⁸⁷, zwanych dalej „wyrobami do diagnostyki in vitro stosowanymi w medycynie weterynaryjnej”, mającej na celu ustalenie, czy wprowadzone do obrotu lub używania wyroby znajdują się w wykazie wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej, o którym mowa w art. 76a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*;
- przeprowadzanie kontroli działalności hodowcy, dostawcy i użytkownika prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. *o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych*⁸⁸, w tym w zakresie utrzymywania zwierząt przeznaczonych do wykorzystania lub wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, prowadzenia ewidencji zwierząt, przeprowadzania doświadczeń;
- sprawowanie nadzoru nad:
 - bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek, w szczególności nad wymaganiami weterynaryjnymi w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej;
 - bezpieczeństwem żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym, w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o bezpieczeństwie żywności i żywienia*⁸⁹;

⁸⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1421.

⁸⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1392, ze zm.

⁸⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1252, ze zm.

- wprowadzaniem na rynek zwierząt, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) i produktów pochodnych w rozumieniu art. 3 pkt 2 tego rozporządzenia;
- wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego;
- zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu;
- obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych;
- wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych;
- przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt;
- przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt;
- przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie.

Organy Inspekcji, przy wykonywaniu swoich zadań, współpracują z właściwymi organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami samorządu lekarsko-weterynaryjnego.

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udostępnia Inspekcji Weterynaryjnej dane zawarte w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowej realizacji zadań (art. 4 ustawy o IW).

Organami Inspekcji są:

- Główny Lekarz Weterynarii;
- wojewódzki lekarz weterynarii, jako kierownik wojewódzkiej inspekcji weterynaryjnej wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie;
- powiatowy lekarz weterynarii, jako kierownik powiatowej inspekcji weterynaryjnej wchodzącej w skład niezespolonej administracji rządowej;
- graniczny lekarz weterynarii.

Zadania organów Inspekcji wykonują:

- lekarze weterynarii i inne osoby zatrudnione w Inspekcji oraz lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania określonych czynności;
- osoby niebędące lekarzami weterynarii wyznaczone do wykonywania określonych czynności o charakterze pomocniczym.

Lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania określonych czynności oraz inne osoby wykonują powierzone czynności pod nadzorem i w imieniu organów Inspekcji (art. 5 ustawy *o IW*).

Wojewódzki lekarz weterynarii podlega, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epizootycznego na obszarze swojej właściwości, Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Graniczny lekarz weterynarii podlega Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Powiatowy lekarz weterynarii podlega wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii (art. 8 ustawy *o IW*).

Wojewódzki lekarz weterynarii wykonuje swoje zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektoratu weterynarii, którego jest kierownikiem. Powiatowy lekarz weterynarii wykonuje swoje zadania przy pomocy powiatowego inspektoratu weterynarii, którego jest kierownikiem. Graniczny lekarz weterynarii wykonuje swoje zadania przy pomocy granicznego inspektoratu weterynarii, którego jest kierownikiem. W ramach granicznego inspektoratu weterynarii funkcjonują graniczne posterunki kontroli zatwierdzane na podstawie odrębnych przepisów (art. 11 ustawy *o IW*).

W rozumieniu Kpa, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań Inspekcji, organem pierwszej instancji jest powiatowy lekarz weterynarii, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

W rozumieniu Kpa w postępowaniu administracyjnym organem wyższego stopnia, w stosunku do:

- powiatowego lekarza weterynarii – jest wojewódzki lekarz weterynarii;
- wojewódzkiego i granicznego lekarza weterynarii – jest Główny Lekarz Weterynarii.

Organ wyższego stopnia może podejmować wszelkie czynności należące do zakresu działania organu niższego stopnia, jeżeli jest to uzasadnione szczególną wagą lub zawiłością sprawy. W tych przypadkach organ wyższego stopnia staje się organem pierwszej instancji. O podjęciu czynności organ wyższego stopnia powiadamia organ pierwszej instancji (art. 15 ustawy *o IW*).

Pracownicy Inspekcji oraz osoby wyznaczone na podstawie art. 16 i 18 ustawy *o IW* są obowiązani przy wykonywaniu czynności kontrolnych nosić na widocznym miejscu odznakę identyfikacyjną. Czynności kontrolne podejmowane są po okazaniu legitymacji służbowej oraz upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. W ramach kontroli przeprowadzanej na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. *o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych* przez pracowników Inspekcji z udziałem eksperta, o którym mowa w art. 55 ust. 1 tej ustawy, ekspert ten podejmuje czynności kontrolne po okazaniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wystawionego przez organ Inspekcji. Przed podjęciem pierwszej czynności kontrolnej osoba upoważniona do wykonania kontroli

ma obowiązek poinformować kontrolowanego o jego prawach i obowiązkach w trakcie kontroli. Do kontroli spraw, przy których zachodzi konieczność zapoznania się z informacjami niejawnymi, kontrolujący powinni posiadać poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych, uzyskane na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych (art. 19 ust. 1–1d ustawy *o IW*).

Pracownicy Inspekcji oraz osoby wyznaczone na podstawie art. 16 i 18 ustawy *o IW*, w zakresie wykonywania czynności, mają prawo w każdym czasie do:

- przeprowadzania kontroli gospodarstw, centrów (organizacji), zakładów, w tym pomieszczeń lub urzędzeń, o których mowa w załączniku II w rozdziale III rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, ze zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), ośrodków w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. *o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych*, instalacji, urzędzeń lub środków transportu;
- kontrolowania przestrzegania wymagań określonych w prawodawstwie weterynaryjnym, w tym metod stosowanych do znakowania i identyfikacji zwierząt, i w przepisach dotyczących bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy *o IW*;
- pobierania nieodpłatnie próbek do badań:
 - od zwierząt utrzymywanych w celu umieszczenia na rynku lub transportowanych;
 - produktów przeznaczonych do przechowywania, umieszczania na rynku lub transportowanych;
- żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli;
- żądania okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych w zakresie objętym przedmiotem kontroli.

Podmioty kontrolowane są obowiązane zapewnić pracownikom Inspekcji oraz osobom wyznaczonym na podstawie art. 16 i 18 pomoc niezbędną do wykonywania ich obowiązków.

Uzyskane w wyniku kontroli informacje, dokumenty i inne dane, dotyczące w szczególności stosowanej przez kontrolowanego technologii, nie mogą być przekazywane oraz ujawniane innym organom, chyba że stanowią dowód popełnienia czynu zabronionego przez ustawę.

Do eksperta, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. *o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych*, wykonującego czynności kontrolne w ramach kontroli przeprowadzanej na podstawie tej ustawy, stosuje się przepisy ust. 3 pkt 4 i 5 oraz ust. 4 i 5 ustawy *o IW*.

Powiatowy albo wojewódzki lekarz weterynarii może wystąpić do właściwego miejscowo komendanta Policji z wnioskiem o pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli przez Inspekcję. Na wniosek

powiatowego albo wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwy miejscowo komendant Policji zapewnia pomoc przy przeprowadzaniu kontroli (art. 19 ust. 3–6 ustawy *o IW*).

Przeprowadzenie kontroli ma na celu ustalenie stanu faktycznego i porównanie go ze stanem pożądanym, określonym w prawodawstwie weterynaryjnym, oraz dokonanie oceny i podjęcie działań wynikających z ustaleń kontroli (art. 19a ustawy *o IW*).

Kontrolujący przeprowadzają kontrole:

- okresowe – na podstawie planów kontroli sporządzanych przez powiatowego lub wojewódzkiego lekarza weterynarii;
- doraźne – podjęte poza planem kontroli, w tym związane z rozpatrzeniem skarg i wniosków.

Powiatowy i wojewódzki lekarz weterynarii przeprowadzają kontrole doraźne na polecenie Głównego Lekarza Weterynarii, w zakresie przez niego określonym. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrole doraźne również na polecenie wojewódzkiego lekarza weterynarii, w zakresie przez niego określonym (art. 19b ustawy *o IW*).

Kontrolę przeprowadza się w obecności kierownika podmiotu kontrolowanego albo osoby przez niego upoważnionej. Kontrolujący dokonuje ustaleń stanu faktycznego na podstawie zebranych w toku kontroli dowodów. Dowodami są w szczególności dokumenty, oględziny, zeznania świadków, opinie biegłych oraz wyjaśnienia i oświadczenia (art. 19c ustawy *o IW*).

Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli zawierający:

- oznaczenie podmiotu kontrolowanego, jego siedzibę i adres, imię i nazwisko kierownika podmiotu kontrolowanego, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w okresie objętym kontrolą;
- imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego oraz numer i datę wystawienia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli;
- datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, ze wskazaniem dni przerw w kontroli;
- określenie przedmiotu kontroli;
- opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków;
- pouczenie o prawie, sposobie i terminie wniesienia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli i złożenia wyjaśnień oraz o prawie odmowy podpisania protokołu kontroli;
- wzmiankę o wniesieniu zastrzeżeń;
- omówienie dokonanych w protokole kontroli poprawek, skreśleń i uzupełnień;
- wzmiankę o doręczeniu podmiotowi kontrolowanemu protokołu kontroli;
- podpisy kontrolującego i kierownika podmiotu kontrolowanego albo osoby przez niego upoważnionej oraz miejsce i datę podpisania protokołu kontroli;
- wzmiankę o odmowie podpisania protokołu kontroli;
- oznaczenie odpowiednią klauzulą tajności protokołu kontroli lub jego fragmentu w przypadku, gdy protokół zawiera informacje niejawne.

Protokół kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu kontroli przekazuje się podmiotowi kontrolowanemu za pokwitowaniem, drugi włącza się do akt kontroli (art. 19 d ustawy o IW).

Podmiotowi kontrolowanemu przysługuje, przed podpisaniem protokołu kontroli, prawo zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń wniesionych przez podmiot kontrolowany, kontrolujący dokonuje zmian w protokole kontroli przez opisanie zmiany brzmienia jego poszczególnych fragmentów lub dokonanie skreśleń.

Podmiot kontrolowany może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyn odmowy podpisania. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia podmiotowi kontrolowanemu stanowiska kontrolującego wobec zastrzeżeń. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania go przez kontrolującego i realizacji ustaleń kontroli (art. 19e ustawy o IW).

Ustalenia ujęte w protokole kontroli stanowią podstawę do podjęcia dalszych czynności, w tym dokonania ocen, sporządzenia wniosków, zaleceń pokontrolnych, wydania decyzji i sporządzenia informacji dla jednostek nadrzędnych, oraz do powiadomienia właściwego organu w przypadku popełnienia przestępstwa lub wykroczenia (art. 19f ustawy o IW).

Przepisów art. 79, 79a, 80, 80a, art. 81 ust. 2, art. 81a, 82 i 83 *uodg*, a przepisów art. 48, art. 49, art. 51, art. 54, art. 55 i art. 57 *Prawa przedsiębiorców* nie stosuje się do działalności gospodarczej przedsiębiorców w zakresie objętym nadzorem weterynaryjnym na podstawie ustawy o IW (art. 84a *uodg* oraz art. 62 *Prawa przedsiębiorców*).

6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, ze zm.), obowiązująca do 29 kwietnia 2018 r.
2. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, ze zm.), obowiązująca od 30 kwietnia 2018 r.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.).
4. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.).
5. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2140, ze zm.).
6. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437, ze zm.).
7. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 995, ze zm.).
8. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.).
9. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1557, ze zm.).
10. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.).

6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Senacka Komisja Gospodarki Narodowej i Innowacyjności
10. Główny Inspektor Ochrony Środowiska
11. Główny Lekarz Weterynarii
12. Kierownicy kontrolowanych jednostek

6.5. Stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do informacji o wynikach kontroli

Warszawa, dnia 08 lutego 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: BHZ.ppw.874.7.2021

**Pan
Tadeusz Dziuba
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli**

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 stycznia 2021 r., znak: KGP.430.011.2020, w sprawie Informacji o wynikach kontroli P/20/013 *Działalność wybranych instytucji kontrolnych wobec mikro-, małych i średnich przedsiębiorców*, uprzejmie przekazuję poniższe stanowisko.

Na stronie 7 Informacji błędnie wskazano Główny Inspektorat Weterynarii jako organ przeprowadzający kontrole przedsiębiorców. Główny Inspektorat Weterynarii nie jest organem, lecz urzędem obsługującym Głównego Lekarza Weterynarii. Organami Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzającymi kontrole przedsiębiorców są powiatowi, graniczni i wojewódzcy lekarze weterynarii.

Odnosząc się do zamieszczonych na str. 14 i 39 ocen działania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pisz, uprzejmie informuję, że w czerwcu 2020 r. w związku z interwencją w schronisku w Radysach, pracownicy Głównego Inspektoratu Weterynarii przeprowadzili kontrolę Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii (dalej W-MWLW), w trybie uproszczonym, dotyczącą koordynowania i kontrolowania przez W-MWLW Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pisz (dalej PLW w Pisz) w zakresie prawidłowości nadzoru nad schroniskami dla zwierząt w roku 2019 i 2020. W ramach kontroli przeprowadzono również oględziny schroniska dla zwierząt w Radysach. Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono, że PLW w Pisz przeprowadzał

kontrole urzędowe z zachowaniem kryterium legalności i rzetelności, zaś po stwierdzeniu nieprawidłowości wdrażał postępowania administracyjne. Ponadto z oględzin dokonanych przez kontrolerów GIW wynika, że schronisko to spełniało wymagania weterynaryjne w zakresie struktury, wyposażenia i zapewnienia opieki weterynaryjnej, wynikające z rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt, za wyjątkiem dostępu psów do wybiegów. W tym zakresie, pomimo boksów zapewniających swobodę ruchu, psy nie miały zapewnionego wystarczającego dostępu do wybiegów. Kontrola wykazała pewne uchybienia w działaniu PLW w Piszcu, zdaniem Inspekcji Weterynaryjnej nie wpływające jednak na dobrostan utrzymywanych psów.

Z poważaniem,

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryszard Bartosik

Sekretarz Stanu

6.6. Opinia Prezesa NIK do stanowiska Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KGP.430.011.2020

Warszawa, 1 lutego 2021 r.

Opinia

**do stanowiska Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
w sprawie informacji o wynikach kontroli „Działalność wybranych instytucji kontrolnych wobec mikro-,
małych i średnich przedsiębiorców”**

Stosownie do art. 64 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2020 r., poz. 1200) przedstawiam opinię do stanowiska Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawartego w piśmie z dnia 8 lutego 2021 r. (nr BHZ.ppw.874.7.2021).

Dziękuję za podane przez Pana Ministra informacje o wynikach kontroli, przeprowadzonej przez pracowników Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW), dotyczącej koordynowania i kontrolowania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pieszem (PLW w Pieszem) przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w zakresie prawidłowości nadzoru nad schroniskami dla zwierząt w roku 2019 i 2020 (w tym Schroniska dla Zwierząt w Radysach). Świadczą one, że PLW w Pieszem przeprowadzając kontrole schroniska w Radysach stwierdzał nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu i wdrażał postępowania administracyjne. Równocześnie w trakcie przeprowadzonych przez pracowników GIW oględzin schroniska w Radysach, stwierdzono że przebywające tam psy nie miały zapewnionego wystarczającego dostępu do wybiegów. Powyższe informacje potwierdzają trafność oceny sporządzonej przez NIK na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Pieszem.

Na stronie siódmej Informacji o wynikach kontroli została podana nazwa: Główny Inspektorat Weterynarii, którym kieruje Główny Lekarz Weterynarii zamiast nazwy: Inspekcja Weterynaryjna, której zadania oprócz Głównego Lekarza Weterynarii wykonują organy Inspekcji przeprowadzające kontrole przedsiębiorców, tj. Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz Granicznego Lekarza Weterynarii. Stosowna adjustacja została wprowadzona w treści Informacji.

PREZES
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś